

Published and distributed
under Permit (No. 739) authorized
by the Act of October 6, 1917,
on file at the Post Office of
Boston, Massachusetts. By
order of the President.
A. S. Burlison,
POSTMASTER GENERAL.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA"
Published by the Lithuanian
National League of America
K. J. PAULASKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.50
To Foreign Countries \$3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.
KAINA 5 CENTAL

No. 37

So. Boston, Mass., Rugsejo (September) 15 d., 1921 m.

Metai VIII

Sovietų Rusija Dėkoja Lietuvai

GRAŽINA GELŽ. MEDŽIAGA

Prasidėjo Naujos Derybos Lietuvių su Lenkais
ORO PASTAS LIETUVOJE.

Streikai Lenkijoje

ZYDŲ ZINIOS.

S. RUSŲ ATSTOVYBĖS RASTAS.

KAUNAS. (Elta). Užsienių
Ministerio vardu rugpiučio mėn.
22 d. yra gautas iš Sovietų Ru-
sų atstovybės Lietuvoje toks
raštas:

"Giliai Gerbiamas Ponas
Ministeri!

Mano Vyriausybei man pave-
dus, esu laimingas pareikšti
Lietuvos Demokratinės Respub-
likos Vyriausybei giliai ir nuo-
sirdžiai padėką už suteiktą rusų
tautai pagalbą jos sunkią gyve-
nimo valandą.

Zinia apie Jusų pagalbą buvo
Sovietų Rusijoje sutinkta didė-
liu entuziazmu ir suteikė drą-
sos ir įsitikinimo nugalėti badą.

Pirmoji broliška pagalba buvo
padaryta lietuvių tautos, kuri
pati dar nėra nusikračius karo
padarytų vargų, ir kuriai dar iki
šiam laikui tenka laikyti įtemp-
tomis visas savo jėgas.

Tas atsiliepiamas laiduoja toli-
mesnio tikro draugingumo su-
tvirtinimą tarp Sovietų Rusijos
ir Demokratinės Lietuvos.

Dar sykį visos Rusijos vardu
teikiu giliai padėką ir naudojuos
proga pareikšti Jums savo giliai
pagarbą ir širdingą prielanku-
mą.

ARALOVAS,

Įgaliotas Sovietų Rusijos
Atstovas Lietuvai.

RUSIJA GRAŽINA LIETUVAI GELEŽINKELIO MEDŽIAGĄ.

VAŠINGTONAS, IX, 6 d.
(Liet. Inf. Biuras). Kaip pra-
neša Kauno "Laisvė", rusų val-
džia, vykdydama Lietuvos - Ru-
sijos taikos sutartį, sutiko gra-
žinti Lietuvai 151 garvežių, 240
keleivių vagonų ir virš 4,000
prekių vagonų. Tuojau žada
grąžinti 63 garvežius, 101 kelei-
vių vagonų ir 1903 prekių vago-
nus. Šioji geležinkelio rieda-
moji medžiaga didžiojo karo me-
tu buvo rusų valdžios užėmant
vokiečiams išgabenta iš Lietu-
vos Rusijon.

VILNIAUS KLAUSIMAS TAU- TŲ TARYBOJE.

GENEVA, rugs. 12 d. Tautų
Taryba susirinko šiandien, kad
išklaustų Lietuvos ir Lenkijos
delegacijų argumentų link nu-
skyrimo Vilniaus apielinkės.

STREIKAI LENKIOJE.

VARŠAVA. Poznaniuje lenkų
darbininkai išsižadėjo streiko,
kurį jie rengė pakelti, bet Lo-
dziaus audinyčiose streikas da-
vis tęsiasi. Varšavos miesto
darbininkai ir-gi da streikuoja,
bet yra viltis, kad netrukus su-
sitakys, nes prasidėjo derybos.

Tokias žinias paduoda patys
lenkai, tad gali numanyti, kad
ten yra daug didesni streikai.

ORO PASTAS LIETUVOJE.

VAŠINGTONAS, IX, 7 d.
(Liet. Inf. Biuras). Nuo rug-
piučio mėnesio pradžios Lietu-
voje veikia oro pastas. Tam
paštui korespondencija priima-
ma visose pašto įstaigose ir ap-
mokama tam tikrais oro pašto
ženklais. Siunčiama toji kores-
pondencija iš Lietuvos specia-
liais pašto-keleivių aeroplanais
į visas Europos šalis. Lietu-
vos valdžia veda su Amerikos
pašto departamentu derybas,
kad laisvai, rašyti iš Lietuvos
Amerikon, atvežti aeroplanais
ligi laivų, plaukiančių Amerikon,
paskui pervežti laivais per oke-
aną, būtų Amerikoje išvežti
taip pat aeroplanais.

PRANCUZŲ SPAUDOS BAL- SAI DEL LIETUVIŲ-LENKŲ GINČO.

VAŠINGTONAS, IX, 7 d.
(Liet. Inf. Biuras). Prancuzų
aikraštis "Revue Internationa-
le" savo straipsnyje: "La ques-
tion Polono - Lithuanienne"
(Lenkų - Lietuvių klausimas),
aprašydamas lietuvių - lenkų by-
lą, del Vilniaus šiaip rašo:
"Negalima iš Lietuvos reika-
lauti, kad ji už Vilnių išsižadėtų
savo nepriklausomybės, kuomet
visas pasaulis, pradėdamas nuo
Antantos vyriausybų (Lloyd
George'o kalba) yra pripažinęs,
kad Vilnius turi tekti Lietuvai."

"Prie susipratimo tikrai nega-
lima būtų prieiti, jei nebutų uni-
jos idėja pakeista alijanso idė-
ja, kurią, žinoma, taip pat tegai-
lama būtų įvykinti tikrai tuomet,
jei Vilnius iš anksto būtų su-
grąžintas Lietuvai. Tokia Są-
junga, kuri plačiai apimtų visas
Pabaltijurio valstybes su Lenki-
ja, Rumunija ir Čeko-Slovakija,
sudarytų tikrąjį pamatą tvar-
kai bei taikai Rytų Europoje."

NAUJI LAIKRAŠČIAI.

VAŠINGTONAS, IX, 7 d.
(Liet. Inf. Biuras). Pastarai-
siais laikais padidėjo mūsų išei-
vijos laikraščių skaičius. Ame-
rikoje pradėdama leisti "Tėvy-
nės Balsas" ir "Amerika." Ita-
lijoje — "L'Eco di Lituania"
(italų kalba); Latvijoje — "Ry-
gos Balsas;" ir Rytų Sibire bent
kiek ankščiau pradėjo eiti "To-
limųjų Rytų žinios."

NAUJAS P. HYMAN'S O. PASIULYMAS.

VAŠINGTONAS, IX, 8 d.
(Liet. Inf. Biuras). Lietuvių
lenkų konferencijoje Ženevoje
P. Hymans įteikė abiem besita-
riantioms šalims naują sutarties
projektą. Tas projektas mažai
tesiskiria nuo pirmojo.

KAUNAN ATVYKO ESTŲ UŽ- SIENIŲ REIKALŲ MI- NISTERIŠ.

VAŠINGTONAS, IX, 8 d.
(Liet. Inf. Biuras) Eltos prane-
šimu, rugsėjo 2 dieną Kaunan
atvyko Estų Užsienių Reikalų
Ministeris, p. Piip. Geležinke-
lio stotyje jis buvo sutiktas Lie-
tuvos Vyriausybės atstovų. Ka-
riuomenės garbės kuopa, išri-
kiuota, atidavė garbę aukštajam
svečiui. Rugsėjo 3 d. p. Piip iš-
važiavo iš Kauno Ženevon.

Žydų Reik. Ministerijos Žinios.

ZYDŲ PAŠELPOS KOMITE- TO DELEGACIJA ATVYKS- TA LIETUVON.

Šiomis dienomis atvyksta
Kaunan 2 žymūs žydų visuome-
nės darbuotojai ir žydų Pašelpo-
s Konferencijos Vykdomojo Ko-
miteto nariai—W. Tiomkin ir J.
Efroikin. Jie yra komiteto de-
leguoti susipažinti su padėčia ir
sąlygomis žydų emigracijos iš
Lietuvos. Tam tikslui jie pasi-
liko čionai nekurį laiką.

TAUTŲ SAJUNGA IR TAUTI- NIŲ MAŽUMŲ TEISĖS.

Tautų Sąjungos Vice-Prezi-
dentas p. Dikinson atvyko Bu-
karestan su oficialine misija —
iširti santykius su tautinėmis
mažumoms. P. Dikinson turi
pristatyti Tautų Sąjungai ap-
skaitą apie tautinių mažumų
padėtį Rumunijoje, Čeko - Slo-
vakijoje ir Pietų-Slavijoje.

Pasikalbėjime su Rumunijos
laikraščio "Adverul" bendradar-
biu p. Dikinson pareiškė, kad
jis, norėdamas gerai pažinti šių
kraštų tautinių mažumų padėtį,
sueis į tiesioginius ryšius su jo-
mis.

ZYDŲ REIKALAMS MINISTE- RIS PANEVĖŽYJE IR ABE- LIUOSE.

Susipažinimui su veikimu ir
padėtim kelių žydų Bendruome-
nių, žydų Reikalų Ministeris, p.
Soloveičikas Spaudos Skryžiaus
Viršininko D-ro N. Feinbergo lydimas išvažiavo
sekmadienį, rugpiučio mėn. 14 d.
į provinciją.

Pirmadienį, rugp. 15 d., p.
Ministeris aplėjo Abeliuose.
Tenai jis dalyvavo žydų Ben-
druomenės posėdyje, kuriame
buvo apsvarstyti Abelių žydų
Bendruomenės svarbūs klausimai.
Ypač smulkiai buvo išna-
grinėtas klausimas apie Abelių
žydų mokyklą ir jos tolimesnio
buvimo ir vystimosi galimybę.
Ministeris pasinaudoja proga ir
savo viešėjimo Abeliuose metu
aplankė Abelių karantiną.

Antradienį ir trečiadienį p.
Ministeris praleido Panevėžyje.
Panevėžio žydų Bendruomenė
su savo dideliu skaičium special-
inių ir kultūrinių įstaigų daro
labai gerą įspūdį. P. Ministeris
aplankė visas svarbesnes mies-
to įstaigas, kaip antai: Liaudies
banką, Ligoninę, našlaičių na-
mus ir t. t. Ministeris taipgi
dalyvavo dviejuose žydų ben-
druomenės posėdžiuose. Vieša-
me žydų bendruomenės posė-
dyje buvo apsvarstytas svarbus

klausimas apie tremtinių apru-
pinimą butais. Buvo nagrinė-
tas projektas apie įsteigimą žy-
dų atstatymo Koperatyvo, del
sutvėrimo Panevėžyje. "sodų-
miesto." Susipažindamas smul-
kiai su šiuo projektu p. Minis-
teris pažadėjo savo pilną palaik-
ymą. Trečiadienį vakare p. Mi-
nisteris kalbėjo dideliame mitin-
ge žydų tautinio fondo naudai.
Grįždamas, p. Ministeris apl-
lankė Radviliškio žydų Ben-
druomenę.

MITINGAS TREMTINIŲ NAUDAI.

Neseniai įsteigtas žydų Trem-
tinių Komitetas sušaukė šešta-
dienį, rugpiučio mėnesį 21 d.,
Rotušės salėje mitingą apsvar-
styti pašalpos organizavimą di-
deliam skaičiui grįžtančių Lietu-
von tremtinių, ekonominiu at-
žvilgiu visiškai suvargusių.

Mitingą atidarė žydų Trem-
tinių Komiteto Pirmininkas, p.
Gansas Volfas, kuris savo kal-
boje smulkiai nupiešė sunkią
tremtinių padėtį. Po jo kalbėjo
d-ras Gurvičius, p. Slonimas,
Kauno žydų Bendruomenės Ge-
neral-Sekretorius p. Volockis,
žydų Tautos Tarybos Tremtinių
įgaliotinis p. Makuškas ir ke-
lentas žmonių iš publikos. Vien-
balsiai buvo priimta rezolucija,
kad visi Kauno žydų gyventojai
privalo dalyvauti pašalpos akci-
joje, ruošiamoje sekančią sąvai-
tę.

ZYDŲ MERGAIČIŲ NAŠLAI- ČIŲ NAMAI KAUNE.

Sekmadienį, rugpiučio mėn.
21 d. įvyko žydų mergaičių naš-
laičių namų iškilmingas atidary-
mas. Žydų našlaičių namai, or-
ganizuoti paskutiniu technikos
žodžiu, yra įsteigti žydų Tautos
Tarybos užsienių žydams palaik-
kant. Žydų našlaičių namų ve-
dėja paskirta p. dr. Švabienė.
Žydų mergaičių našlaičių namai
bus netik lokalė Kauno įstaiga,
bet ir centralinė visai Lietuvai.
Tuose namuose jau yra apie 21
mergaičių nuo 5-10 metų. Lau-
kiame dar 14 iš provincijos.

Iškilmingam atidarymui kal-
bėjo žydų Tautos Tarybos Pir-
mininkas, Š. Rozenbaumas, žy-
dų Reikalams Ministeris D-ras
Soloveičikas, Rabinas Kaplanas
ir kiti.

ZYDŲ LITERATŲ IR LAIK- RAŠTINIŲ SAJUNGA KAUNE.

Prieš kurį laiką Kaune įvyko,
pirmininkaujant žinomam žy-
dų literatūros kritikui D-rui El-
jaševui (Bal Machšovos) žydų
literatų, publicistų ir žurnalistų
tikslu įkurti Kaune žydų rašy-
tojų ir žurnalistų sąjungą. Nu-
tarta įkurti sąjungą, kuri ru-
pintus kultūriniais bei medžia-
giniais savo narių reikalais.
Taip pat nutarta išleisti rinkinį
"Lietuva", skiriamą žydų gyve-
nimui Lietuvoje.

IŠ VILNIAUS ŽYDŲ GYVENIMO.

Kadangi Vilniaus žydų ben-
druomenės įstaigų padėtis vis
blogėja ir klausimas apie ma-
gistro subsidiją tęsiasi be ga-
lo, tai Vilniaus žydų bendruo-
menės Tarybos narys p. Krukas

kreipėsi bendruomenės vardu į
miesto prezidentą, p. Bankovski,
nurodė jam, kad žydų įstaigų pa-
dėtis yra katastrofinga. Kepė-
jai, kurie iki šiol dar skolundavo
duonos našlaičiams ir seneliams,
jau atsako tatai daryti, nes
dar neužmokėta jiems už duoną
iki šiol. P. Krukas todėl reika-
lavo, kad bendruomenė tuo tar-
pu išduotų ar kaipo paskolą, ar
kaipo avansą, 300,000 auksinų,
kuo galima bus nors dalinai pa-
dengti skolas ir turėti galimyb-
bės vesti toliau įstaigas. Miesto
Prezidentas prižadėjo pastatyti
klausimą artimiausiam magis-
trato posėdyje ir apie nutarimą
jis tuoj praneš bendruomenėi.

Tuo pačiu klausimu D-ras Vi-
godskis kreipėsi į Vidaus De-
partamento Direktorį, p. Pi-
vockį. Po ilgesnių pasikalbėji-
mų Pivockis pareiškė, jog vald-
žios biudžetas pastariejiems
6 mėnesiams įeiga 1,200,000
auksinų suma žydų labdarybės į-
staigom, kurių žydų bendruome-
nė turi atsūsti iš valdžios po 200-
000 auksinų mėnesiui. Bendruo-
menė turi atsūsti savo atstovą
į Vidaus Departamentą, kur pi-
nigai bus išmokėti.

JUODOJI KNYGA.

Kai žydų korespondencijos
Biuras Londone praneša, Ukrai-
nos žydų sąjunga Angluose ruo-
šia spaudai juodąją knygą, kurio-
je bus patalpinti Denikino vieš-
patavimo laiku papildyti eksee-
sai.

(ž. R. M-jos Spaud. Skyr.).

VAIKŲ KLINIKAI LIETUVOJE.

Lietuvoje randasi penkiolika
Amerikos Raudonojo Kryžiaus
klinikų. Tas skaičius padidės,
kaip tik greit reikalingi sutvar-
kymai bus padaryti.

Neseniai du įsteigti Šiauliuose,
du Mariampolėje, vienas Kalva-
rijoje ir Kaune du, apart trijų
pirmiausių įsteigtų.

SPECIALĖ KONFERENCIJA RYGOJE.

Pagal Amerikos Raudonojo
Kryžiaus nurodymų, liepos 25-
26-27 Rygoje susiejo Lietuvos,
Latvijos ir Estonijos Armijų ir
Sveikatos Departamentų atsto-
vai, su tikslu rasti būdas sulai-
kyti kolera, kuri dabar sula-
nusi Rusijoje.

Konferencija, laikyta Ameri-
kos Raudonojo Kryžiaus ofise
Rygoje. Pulk. Ed. W. Ryan,
Amerikos Raudonojo Kryžiaus
komisionierius, tapo išrinktas
konferencijos prezidentu, Dr.
Kuwitzky, viršininkas Latvijos
Sveikatos Departamento, išrin-
katas vice-pirmininku, ir Dr. John-
son' iš Latvijos-Viešos Sveika-
tos Ministerijos, tapo išrinktas
raštininku.

TARPTAUTINĖ EMIGRACI- JOS KOMISIJA PATARIA AT- EIVIŲ PERŽIURĖJIMĄ UOS- TE, KUR Į LAIVĄ SĖDI.

Tarptautinė Emigracijos Komi-
sija, kuri susideda iš penkioli-
kos tautų atstovų, ir kuri laikė
savo sesijas Genevoje, Šveicari-
joje, užbaigė sesijas. Komisija
priėmė kelias svarbias rezoluci-
jas, sulig telegrafines žinias iš

Ernest Greenwood, Tarptauti-
nio Darbo Ofiso amerikoniško
atstovo.

Svarbiausia rezolucija, nuo
amerikoniško atžvilgio, tai yra
viena, kuri pataria užvedimą
pilnai peržiūrėti visus ateivių
uoste, kur į laivą sėdi. Tas tik
pirmas žingsnis, kuris privės
prie aiškaus išrišimo kai-kurių
problemy, kurie surišti su pildy-
mu Amerikos imigracijos įsta-
tymų.

Jau senai matyta, jog vienin-
telis budas prašalinti sunkeny-
bes ir tukstančius atsitikimų, tai
peržiūrėti visus atvažiuojančius
kelionės pradžioje. Paprastai,
ateivis prašo įleidimo į Suvieny-
tas Valstijas kuomet jau užbai-
gė 97% kelionės. Jo ir jo šei-
mynas pirmas susidurimas su
Suvienytų Valstijų Imigracijos
Biuru ne pradžioje kelionės, bet
pabaigoje. Gal šeimyna parda-
vė visus daiktus ir atsiskyrė su
visais sename krašte, ir sugri-
žimas Europon tik sugrįžimas
prie varžomo ir nepakenčiamo
biedumo.

1920 m. Darbo sekretorius
padavė sekančią rekomendaciją
Prezidentui ir Suvienytų Val-
stijų kongresui.

"Sutvarkymas, su kitų vald-
žių kooperacija, sulig kurio at-
eiviai, kurie ketina iš užjūrinį
kraštų atvažiuoti, gali prašyti
įleidimą į šalį pirm, negu su-
ardo namus, paduodant tokią ap-
likaciją bus jiems teikiama to-
kios imigracijos oficerių nu-
sprendimų ir viešos sveikatos
oficerių certifikatų naudoms ir
atsisaukimai į valdžią, kuris
dabar gauna tik atvažiuodami iš
musų uostus. Tarp šios šalies
ir Kanados yra geras pavyzdys.
Nei vienas ateivis, kuris ketina
atvažiuoti iš Kanados neturi su-
ardyti savo namus Kanadoje pa-
kol jo dalykas pilnai amerikoniš-
kos valdžios neapspręstas.

Tas peržiūrėjimas ateivių uos-
te, iš kur jie išvažiuoja ne pilnai
išriš imigracijos klausimą, bet
tik žingsnis pirmyn.
Daugelis ateivių pareina iš vi-
durinių miestelių ir paprastai
jie parduoda arba atiduoda su-
siedams naminius daiktus prieš
išvažiuosiant. Ir šis nutarimas
tik paremia ateivių peržiūrėjimą
užjūrin.

STEIGIAMOJO SEIMO ATOS- TOGOS PASIBAIGĖ.

VAŠINGTONAS, IX, 7 d.
(Liet. Inf. Biuras). Eltos prane-
šimu, rugpiučio 30 d. Lietuvos
Steigiamasis Seimas po atosto-
gų vėl pradėjo posėdžius.

Suvelinta Telegrama

Kai-kurie Amerikos lietuvių
laikraščiai paskelbė Associated
Press paduotąją iš Genevos klai-
dingą žinią, buk Lietuvos dele-
gacija Ženevoje sutiko, kad iš
Vilniaus ir apielinkių būtų sudar-
yta atskira Lietuva, kurioje
administracija būtų po Lenkijos
priežiura. Stop. Lietuvos In-
formacijos Biuras yra įgaliotas
pranešti, kad panašaus sutiki-
mo Lietuvos delegacija nėra da-
vusi ir išviso toji žinia nuo pra-
džios iki galo yra klaidinga.
Lietuvos Informacijų Biuras.

A. L. T. S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į

A. L. T. SANDARA.
 Prie 9 kp., Cambridge, Mass.:
 Vincas Buda,
 Bronius Kreivis.
 Prie 16 kp., Worcester, Mass.:
 Albinas Adomaitis.
 Prie 67 kp., Amsterdam, N. Y.:
 Jonas Mazaliauskas.

KLaidos PATAISYMAS.

"Sandaros" No. 35 pakvitavime aukojusių "Sandaros" spaustuvės skolų išmokėjimui įvyko klaida. Buvo pažymėta, kad 40 kp. iš W. Lynn, Mass aukoję \$2.00, turėjo būti \$20.00.

DIRBKIME APSVIETOS DARBA.

Vasaros karščiai jau prabėgo, dienos pradeda darytis vėsesnės kas sunaikins visą gamtos grožį ir visi laukiniai pasilinksmimais pasibaigs. Pabaigę vasaros linksmybes ir sulaukę vėsių vakarų, vėl griebsimės už kultūrinio darbo, t. y., už knygų ir laikraščių. Tokiu būdu šiandien jau yra laikas prie prisirengti, laikas jau įsigyti sau tinkamų knygų ir laikraščių, laikas jau yra netik pačiam rengtis, bet ir kitą raginti prie to svarbaus darbo. Musų, sandariečių, yra pareiža konodaugiasia pasidarbuti tame reikale. Mes turime sau pasibrėžti kaip uždutį, kad prikaltinti savo draugų prisirašyti prie Sandaros arba jam "Sandara" užrašyti. Taipgi šią žiemą lai nesiranda nė vieno sandariečio ir "Sandaros" skaitytojo, kuris neužrašytų "Sandarą" savo giminei ar draugui Lietuvon. Privalome nepamiršti tą, kad musų giminei, budami karo nuvarginti, šiandien vos pajiegia apsupinti savo kasdieninius gyvenimo reikalus, na, o jau apie knygas ir laikraščius, kurių jie labai trokšta, neturi progos net nė pamislyti, nes nedeckliai jiems neleidžia, kad jie išgyti. Tad musų, amerikiečių lietuvių, esančių geresnėse gyvenimo sąlygose, yra užduotis paremti savo brolius Užvynėje, suteikti ganėtinai jiems to dvasiško peno, už kurį jie mums bus dėkingi ant visados.

Tad į darbą visi sandariečiai! pasistengkime išplėtoti savo organizacijos organą "Sandara", nes tai yra musų šventa pareiga skleisti apšvietą ir auklėti kultūrišką susipratimą tarpe lietuvių liaudies.

K. J. PAULASKAS,
 "Sandaros" Sekr.-Adm.

KODEL YRA MUSŲ PAREIGA PIRKTI L. P. BONUS?

Kadangi vienur ir kitur tenka išgirsti klausimai apie sandariečių nusistatymą link naujos paskolos Lietuvai ir net įtarimai, buk sandariečiai nerems tą paskolą, tad nebus pro šalį šiek tiek apie tai pakalbėti.

Jei Amerikos Lietuvių Tautinei Sandarai rūpėtų vientik partija, kaip kad rūpėtų "Draugui", "Darbininkui" ir kai kuriems Rymo apaštalam, tai, beabejo, jie neremtų dabartinės paskolos, nurodinėdami, kad dabartinė Lietuvos valdžia yra klerikaliska, kad jos elgimasis klerikaliskai, kad jos elgimasis klerikaliskai, draudžiančių sugrįžusiems lietuviams įgyti nuosavybę, atiduodančius duonus Lietuvos išdavikams ir surišančiais valstybę su bažnyčia, yra netinkamas ir nesutaikomas su musų principais ir pradėtų agitaciją prieš bonų pirkimą.

Bet atmindami musų didžiausią nusistatymą, t. y., kad Lietuva visados ir visur statyti pirmoje vietoje, o partijos reikalus antroje vietoje, mes "negriausime viso namo vien delto, kad

sugavus viena šlykšti pelė." Vaziuodami pavojingomis juromis ir matydami, kad laivui grėsia pavojus, paliaukime kovoję už laivo valdybą, o griebkimės prie visų priemonių, kad jį išgelbėjus nuo prapulties. O priplaukę prie kranto galėsime rimtai dalykus perkalbėti ir sueti į aiškų, bendrą sutikimą link jo valdybos.

Šiandien, matydami Lietuvai, apsiusta neprieteliais iš lauk ir iš vidaus, turim duoti jai pagalbą. Lietuvos reikalai yra labai dideli. Užlaikymas kariuomenės, įkurimas valstybinių įstaigų, aprūpinimas užsienių santvirkės, sutvarkymas ekonominio gyvenimo, gynimasis nuo įvairiausių diplomatinų ir militarių intrigu. Visi šie reikalai turi būti aprūpinti ir visiems reikia milijonai auksinų.

Jei mes neišgalim Lietuvai suteikti geresnės pagalbos, tai nors suteikime jai tą, kurią išgalim, butent piniginę. Jei mes esam be galės padėti jai statyti ir saugoti jos valstybę, tai negailėkim, jai suteikti pagelbėjimų ir rankių — pinigų.

Sandariečiai: — Musų augščiausia pareiga būti lietuviams, remti jos reikalus, paduoti pagelbos ranka, kovoti už jos teises ir matant, kad jau jai išgelbėjim nuo išlaukinių priešų, tada vykdyti liberališką tvarką ir naikinti tamsą ne su aklais, bolševikiškais budais, bet su raštu, kalba, atsišaukimais į lietuvių rimtą protą. Elgdamiesi pagal musų nusistatymą, mes turim remti visus Lietuvos paskolas, neatsižvelgiant, kas jas kelia, ar tai tautiečiai, klerikalai, socialistai, bile del Lietuvos.

Tokiu būdu mes gerbiame Lietuvos suteiktus titulus ir pareigas, bet ne ypatais. Jei Lietuva suteikė atstovybės titulą netinkamai ypatai, tai yra jos kaltė, bet mes turime remti paskolą, visi, iki paskutiniam pirkime bonus, agituokime, remkime tėvynę, nes jai yra reikalinga pagelba.

P. J. ŽURIS, pirmininkas,
 K. J. PAULASKAS,
 K. PRATAPAS.

SEIMAS REIKALINGAS.

Jis Ivyks Lapkričio Mėnesyje, Boston, Mass.

A. L. T. S. Seimas yra šaukiamas ir jis bus, o jokių kitų progresyvių organizacijų į tajį Seimą neįsileis. Nori Seiman vaziuoti, tad pirma įsirašyk ir tapk organizacijos nariu.

A. L. T. S. yra platus, demokratiniams pamatais paremtas laukas, tik reikia rimumo ir rimtų veikėjų, o ne sorkių struoksėjimo. Rods A. L. T. S. ir platforma turi savo veikmes, tik jos neprisilaikė iki šiol, mat kai kurie nauji diegai išdygę laike užgimusiu Fondų — sykiu su Fondais dingę; kaip kurie net buvo suspėję įsigriebti prie Sandaros vairo tapti jos keliarodžiais — taigi dalinai truputi nušpycavo. Mat netikėtai Neprigulmybės Fonde atsidarado \$85,000.00, tai buvo reikalas atsiradęs tajį Fondo aruodą patuštinti, o paskum kad neliktų pėdsako likviduoti ir Amen! Neliko — nereikia!

Bet štai užėjo audra ir tiems patiems, ką Fondo aruodą šinkavo, grėsia juoda valanda, gal reikės iš Lietuvos grįžti ir čia Barber shop uždėti, na, tai reikia pataisyti "Renome", kad kostumerių turėti, jog sienų nekusi, tai štai ir pasigirsta balsai iš užmarių: vyrai amerikiečiai galbėkite. Na ir L. S. S., kuri jau atgyveno savo dienas; L. D. L. D. bolševikai glaudžiasi

prie geraširdės Sandaros ir gundo šaukti Seimą — tokį Seimą, kaip kad buvo 1914 m., Brooklyn'e, su tokiais pačiais rezultatais! Šie sandariečiai šaukia Seimą lapkričio mėnesyje, š. m., tai reikia kaip nors užbėgti kelią, kad nesutvarkytų, o dar ne duok Dieve atgimdūtų fondą ir mus prie to Fondo aruodo nepriels — kas tada su mumis atsiktis? Juk jau baigiasi pinigėliai, kurios Nepriklausomybės Fondas davė. Ir mes dideli veikėjai ir diplomatai, net ir marzurką išmokome šokti, o čia norim iš didvyrių eilės pašalinti — kokie tie sandariečiai dar "neocėsanai plojai" — nesuprato poniškumo!

Sandariečiai — matot, kur mus nuvedė musų nuolaidumas; musų noras subendrinti darbą ir sudaryti bloką. — GANA! Lauk juos iš tarp musų! Su mumis, ar prieš mus atviron kovon.

Musų pusėje teisybė ir pergalės, tad sandariečiai Seiman ruoškimės. Visuomenietis.

Į ATSIŠAUKIMĄ

Waterburio Prog. Draug. Sąryšio Komisijai, Am. L. T. S. 5 kp. Baltimore, Md. ATSAKYMAS.

Rugpjūčio 26 d. Am. Liet. T. Sandaros 5-tos kp. ekstra susirinkime tapo perskaitytas waterburiečių atsišaukimas, tilpusis Sandaros organe No. 33-me. Jame atsišaukiama į visas progresyves organizacijas užmegsti organizatyvų ryšį su centraliniu komitetu dėlei nuoseklesnio veikimo prieš klerikalų sriovės atžagareiviškumą, veikime Lietuvos valstybės reikaluose ir kituose visuomeniniuose klausimuose. Tačiau Am. L. T. S. susirinkimas mėgino rimtai pažvelgti į minėtą waterburiečių atsišaukimą, kad padarius teisingą žingsnį nuoseklesniui veikimui į minėtą klerikalų veikimą atžagareiviškumą būdu Lietuvoje. Atsišaukimas tapo visapusiškai apsvaistytas ir sutarta, kad neužsimoka tvirti kita panaši Sandarai draugija, kadangi Sandaros organizacija yra vienintelė kovotoja prieš klerikalų atžagareiviškumą veikime valstybės reikaluose Lietuvoje.

Taigi matydami visi lietuviams esančią tokią organizaciją, kuriai panašią mano suorganizuoti, patartina visiems prisidėti prie Am. Liet. Taut. Sandaros kuopų ir kuomet bus seimas, dalyvauti jame ir vykinti pagelbėjimus Lietuvos valtybei ir žmonėms principus, o ypatingai rūpintis, kad visi tie, kurie pasiryžę uždėti sunkų jungą Lietuvos gyventojams, būtų pašalinėti, o jų vieton išrinkti žmonės, velijanti gero visiems Lietuvos gyventojams ir valtybei. Tai baltimoriečių suprusta pareikšti į atsišaukimą.

Spaudos komisija:

Juožas Bajoras,
 Juožas Gutauskas.

KAUNO KRONIKA.

— Bedarbiai iš Amerikos. Rugpjūčio 16 d. iš Bostono ir Worcester, Mass, per "Amerikos Lietuvio" ir "Baltic States Finance Corporation" (Lietuvių Banką) atvyko į Kauną 140 lietuvių šeimynų. Gi rugpjūčio 28 d. iš ten pat atvyksta dar apie 100 šeimynų, dauguma likusieji Amerikoje be darbo. Visus prie laivo Roterdame pasitiko Lietuvos Emigracijos Biuro atstovas ir lydi juos ligi Kauno. Atvažiavusiųjų dauguma žada imtis žemės ukio; kai kurie imsis žuvininkavimo, daržininkavimo ir namų statymo darbo.

— L. M. K. D. Dramos ir Sekcijos Vaidyklos vaidinių žiniai. Besiartinant rudens sezono atidarymui, Dramos Sekcijos prezidiumas kviečia visus vaidalais atvykti į Kauną ne vėliau kaip rugpjūčio m. 25 d. Apie savo atvykimą pranešti D. S. Prezi-

diumui. (Keistučio g-vė Nr. 61-a—2).

Dramos Sekcijos Prezidiumas. — Amerikos konsulas Kaune. Atvykęs į Kauną ir apsistojęs Metropolyje Amerikos konsulas, gerb. C. S. Edwards pareiškė, kad ligi Konsulatas busias formaliai suruoštas — interesantai nebusia priimami. Buto suradimui ir įtaisymui pereisį apie mėnuo laiko. Tuo tarpu Amerikos vizų reikalais ponas Konsulas pataria kreiptis į Amerikos konsulą Rygoje kaip iki šiol buvo. ("Lietuva").

Protokolas

Amerikos Lietuvių Dailės Draugijų Susivažiavimo, laikyto rugsėjo 4 d., 1921 metuose, Dailės ir Dramos Draugijos "Aušrelės" kambaryje, 83 Green St., Worcester, Mass.

Kadangi susivažiavimo šaukėjas buvo "Aušrelės" dr-ja, tokiu būdu susivažiavimą atidarė jos pirmininkas, Bolys Mingilas, 12 val. dieną ir pakvietė F. Skliutą plačiau paaiškinti šaukiamo susivažiavimo tikslą. F. Skliutas plačiai apibriežęs susivienijimo dailės draugijų svarbą, pranešė, kad daugel dailės dr-jų buvo kviesta į šį susivažiavimą net ir iš kitų valstijų, kurios negalėdamos prisijusti atstovus, raštu pareiškė pritarimą suvienyti visas dailės draugijas.

Tolesniai perskaitė mandatus atsilankiusių atstovų nuo dviejų dailės draugijų: Nuo Dramos ir Muzikos dr-jos "Gabijos" iš So. Boston, Mass.: Matas Biekša, K. J. Paulauskas, Andrius Juodgudis, Antanas Bendoraitis, Vincas Gegužis, V. P. Jankauskas. Nuo Dailės ir Dramos Dr-jos "Aušrelės", iš Worcester, Mass. Juzė Rautkytė, Bolys Mingilas, A. J. Gotautas, Feliksas Skliutas. Viso 10 atstovų nuo dviejų dr-jų. Taipgi atsilankė sekanti svečiai: kompozitorius M. Petrauskas, "Sandaros" red. V. J. Šliakis, "Am. Liet." red. V. S. Jokubynas, Dr. Jonikaitis, V. M. Čekanauskas, S. Kazemėkas, A. Šliuzas, J. Petronis, S. Puidokas, P. Skrickis, O. Šarkaitė, M. Montvilūtė, M. Čiaukaitė, J. Kamendulis, J. Kaulakis, A. Martišius, K. A. Masaitis, P. Steponkus, A. Jesiunas, F. Norbutas, A. Kulis, S. Kulis, J. Mitrikaitė, V. Timinskaitė, F. Joniškis, A. Abrozevičia, J. Jasiusas, K. Budinavičius, V. Jankauskas, O. Montvilūtė.

Rinkimas Susivažiavimo

Vedėju.

Pirmininkas rinkta slapta nominacija ir slaptu balsavimu. Kandidatais nominuota: A. J. Gotautas, M. Biekša, V. Gegužis. Didžiama balsų išrinkta: A. J. Gotautas, pagelb. M. Biekša. Raštininkas slapta nominuota K. J. Paulauskas ir B. Mingilas — didžiama balsų išrinkta K. J. Paulauskas, pagelbininkas B. Mingilas. Maršalka F. Skliutas. Valdybai užėmus vietas ir pirm pakvietus "Sandaros" red. V. J. Šliakį ir "Amerikos Lietuvio" red. V. S. Jokubyną, pasakė po trumpą prakalbė, linkėdami geriausių pasekmių susirūšti visoms dailės dr-joms.

Tarimai.

1) Nutarta ypatingai užkviestiems svečiams: komp. M. Petrauskui, "S." red. V. J. Šliakiui, "A. L." red. V. S. Jokubynui suteikti sprendžiamą balsą, o kitiems svečiams patariamą balsą.

2) Susivienijusių dailės dr-jų nutarta užvardinti: Amerikos Lietuvių Dailės Draugijų Sąjunga. Tuomi pirma sesija užsidarė 1:00 vienai valandai pietams.

Sesija Antra.

Atidarė pirm. A. J. Gotautas, 2 val.

3) Atvyksta atstovas J. Marcinkevičius nuo Lietuvių Dramos Draugijos "Varpas", iš Wa-

terbury, Conn. Atstovas džiaugsmingai sutiktas, pareiškia, kad "Varpas" tam susivienijimui pilnai pritaria.

4) Dailės Dr-jos "Aušrelės" vedėjas, p. Jonas Dirvelis pasako prakalbė dailės reikaluose. 5) Sulig įnešimų "Gabijos", "Aušrelės" ir pavienių atstovų, likos priimti sekanti pagrindiniai įstatai:

1) Šios Sąjungos aukščiausias tikslas turi būti organizavimas dailės dr-jų ir pavienių dailininkų Amerikoje, kelti ir skleisti kultūrišką dailės susipratimą tarpe lietuvių liaudies.

2) Sąjungos uždaviniumi turi būti, kad parupinti kodaugiasiai dailės veikalų, tinkamų lietuvių scenai, išleidinėjant gaidas, veikalus ir t. t.

3) Šios Sąjungos turi būti vadovaujančiu idealu, pasilaikymas tam tikroje bepartvyviškoje dailės vagoje, stovėti nuošaliai politikos ir neužiimti jokiais politiškais reikalais, bet vientik rūpintis lietuvių dailės reikalais Amerikoje ir sulig išgalės Lietuvoje.

4) Prie sąjungos galės prigulėti tik tokios dailės dr-jos, kurios rupintųsi dirbti vientik dailės darbą, taip kad sąjunga būtų bepartvyviška dailės skleidėja.

5) Prie sąjungos gali prigulėti dailės dr-jos iš suaugusių ir mažų, be skirtumo lyties. Už vaikus iki 15 m. amžiaus nebus mokama metinių mokesčių, ir jie turės tik patariamą balsą.

6) Prie Sąjungos galės prigulėti ir pavieniai dailininkai su įstojimu \$3.00 ir metine mokestimi \$1.00. Pavieniams sprendžiamas balsas priklausys nuo susivažiavusių seimo atstovų. Sesija užsibaigė 5:05 val. su pertrauka 15 min.

Sesija Trečia.

Atidarė pirm. A. J. Gotautas 5:20 val.

7) Kad Sąjungos susivažiavimuose-seimuose oficialė kalba būtų lietuviška, ir visos knygos būtų vedamos lietuvių kalboje.

8) Priklausančios dailės dr-jos sąjungon turi mokėti metinių mokesčių po \$1.00 nuo nario, įstojanti draugija turi užsimokėti iš kalno už metus.

9) Kad priklausančios draugijos sąjungon, apart metinių mokesčių, leidžiant aplinkybėms, į metus surengtų bent po vieną vakarą Sąjungos naudai.

10) Pagal išgalę suteikti paramą moksleiviams, kurie mokinas dailės trityje, su nužiūrėjimu, ar jie yra tinkami dailėje.

11) Kad Sąjungos centralinė valdyba būtų renkama referendumu.

12) Rinkimas Sąjungos Valdybos:

a) Pirmininkas rinkta slapta nominacija ir slaptu balsavimu. Likos išrinktas: Bolys Mingilas, Vernon Hotel, Worcester, Mass.; Pagelbininkas V. Gegužis, 255 Broadway, So. Boston, Mass. Užrašų ir finansų raštininkai taipgi rinkti slapta nominacija ir slaptu balsavimu. Nutar. rašt. išrinktas A. J. Gotautas, 15 Millbury St., Worcester, Mass.; Fin. rašt. Juzė Rautkytė, 15 Millbury St., Worcester, Mass.; iždininkas A. Bendoraitis, 327 E St., So. Boston, Mass.; Literatiška komisija: K. J. Paulauskas, Matas Biekša, 327 E St., So. Boston, Mass.

13) Sekančio seimo sušaukimas paliktas valdybai.

Susivažiavimas pasibaigė 6:45 val. vakare.

Susivažiavimo vedėjai:

Pirm. A. J. Gotautas,
 Rašt. K. J. Paulauskas.

P. S. Prašome gerbiamų redakcijų nuo savęs tarti žodį Dailės Dr-jų Sąjungos reikale.

Kas Lietuvos neremia — lai ir lietuviu nesivadina.

× × ×
 Įšpirkime bonus, tada ir bailiausias lenkų nebijos.

Žydai Ir Lenkų Armija*

Žydai ir Lenkų armija*).

1921 m. birželio 1 ir 2 d. d. ...uje karo teisme buvo sprendžiama byda apie nuzudymą Vilniaus gyventojų Dovydo Azerlanskio ir Benjaminio Grinblato ir Kauno gyventojos Perlos Koncenbergaitės. Nuzudymas įvyko šiuo būdu:

1920 m. gruodžio 30 d. per demarkacijos liniją iš lietuvių pusės lik Vilniaus vaziavo paminėtieji Grinblatas, Azerlanskis ir Kocenbergaite, veždamiesi įvairių prekių: gyvū ir negyvū gyvulių, rugių, kviečių, miežių ir t. t. ir turėjo su savim dar žymią pinigų sumą. Prekės buvo skiriamos lenkų kariuomenei, lenkų karo vadovybei apie tai žinant ir leidus. Apie 11 val. vakarą vaziavusius sulaukė ties Dirmitės kaimu 13-tojo lenkų ulonų pulko sargyba iš viršinko ir 2 kareivių ir nugabeno juos į Dumblių kaimą, kur stovėjo lenkų kariuomenės burys. Visi keliavusių daiktai buvo iškrauti, prekės atimos, o vežėjas Akinis palydėtas per demarkacijos liniją ir jam buvo pasakyta daugiau negrįžti. Paklausus Akinui, "kas bus su žydėliais" kareivis atsakęs, kad jiems "įkirsia po 25 ir paleis". Suėjo po to kiek laiko ir apie visus tris paminėtus asmenis nebuvo nieko girdėti.

Azerlanskio ir Grinblato moters, nesulaukdamos savo vyrų ima nerimauti ir eina jų įjieskoti. Įjieskojimas tas nieko nepadaeda, bet joms pasako, kad jų vyrai esą sušaudyti. Tada jos išvyksta į pat demarkacijos liniją, kad vietoje ką nors sužinotų. Jos pasiekia Dumblių kaimo, kur buvo sulauktyti jų vyrai, ir čia ukininkas Žukauskas pasakė joms matęs tik, kaip jų vyrus ir vieną merginą kareiviai vedę pro jo langą gruodžio 30 d., 6 v. vakare. Pas ukininką Žukauską sėdėjęs lenkas kareivis ima jas barti, ir sako, kad jų esančios areštuotos, kaip lietuvių šnipai, o karininkas Pac-Pomarnacki grasindamas išvareš jas iš Žukausko trobos. Kitas karininkas, eskadrono vadovas, Maslovski, kuriam buvė atvestos areštuotosios, jas ramina, sakdamas, kad jų vyrai gal tebėra dar gyvi, ir jas paleidęs. Tuo tarpu joms pasako, kad netoli ties plytnyčia rasta didelė kraujo bala, pirštinių, persauta kepurė ir kit. daiktai, kurie dabar esą smuklėje netoli Sužėnų. Toj pat smuklėje moters išgirsta dar baisingą legendą apie jų vyrų nuzudymą. Su tomis žiniomis jos eina į eskadrono vadovybę, kur joms žadama dalyką ištirti, tačiau rytojaus dieną jos paaiškina, kad jų vyrus areštavęs ir reviziją daręs sargybos vyresnysis (vakmistras) Šumanskis, kurs sausio mėnesį miręs, todėl jie nieko negali joms paaiškinti ir padėti. Nieko nepesusios grįžta moters į Vilnių, kur netikėtai sutinka vežėją Akinį. Su Akinium eina jos į apskrities žandarijos vadovybę iš kur siunčiamas į Sužėnus vyriausias žandaras padaryti tardymą. Šis išardęs ir radęs: 1) vyriausias kaltininkas vakmistras Razvaznievicz pabėgęs iš kariuomenės. Daugiau kaltininkų žandaras neradęs ir netardęs. Tada moters, matydamos tuo keliu nieko nepėšę, kreipėsi į Vilniaus žydų gminos tardomąją komisiją, kuri tą bylą pasiunčia karo teismo pirmininkui, kap. Guro.

(Seka ant 6 pusl.).

*) Žydų laikraštis Vilniuje "Tog" už kai kurių to proceso ir įvykio smulkmenų atspausdinimą buvo nubaustas 10,000 lenk. markių.

Karui Siaučiant

Bočių Atmintojas

(Tąsa).

Kilo vokiečiuose revoliucija, papūtė laisvės vėjas Lietuvai ir pasirodė šviesos pakraštėlis ant apsiniausio dangaus.

Slapta išgirdau, kad Vilniuje prasidėjo organizuoti lietuvų pulkai, o man tik tos žinios reikėjo, kadangi seniai jos laukiau ir nekantravau, bet mano nelaimė rudenį pradėjo apie mus siausti iki šiol Lietuvoje nebuvėlė liga "išpanų gripa," kurioji prieš Visus Šventus per kelias dienas paguldė ir mane lovon. Gulėti nerimau, kadangi vis girdėjosi neaiškios žinios apie lietuvų kariuomenę. Gaila buvo pažvelgti į tėvų rūpestį ir susisieliojimą, gaila buvo, kad negaliu taip greitai įvykinti savo siekių ir tik po mėnesiui atsikėlęs iš ligos patalo pasijutau nors kartą galėsiantis įvykinti. Savaitę po ligai pasilsėjau namučiuose, bet vokiečiai dirbti nebevarė ir tik kreivai pažvelgdavo į mane ir tuo mūsų susitikimas baigdavosi.

Vieną vakarą išgirdome, kad gautas pas kleboną aplinkraštis iš Lietuvos Tarybos dėl padarymo susirinkimo sudarymui valdžiaus tarybos, reiškia, naujosios mūsų valdžios-savivaldos. Rytą prasidėjo rinkties. Vieni — rinkimuose dalyvauti, kaip piliečiai, ant kurių pečių stovi šalies gerovė ir ateitis, kiti — kad ton tarybon patekus, o treti — tik taip sau dėl žingeidumo, nes tikėti jokios lietuvų valdžios nenorėjo ir nesuprato. Žmonių siek-tiek rinkelėje susirinko.

Gudresnieji gražiai kalbėjo, turėdami mikliai nukaltus liežuvičius, kvailiesnieji išsiziųė klausėsi ir gyrė išmintingumą, gudrumą ir iškalbingumą ir kumstelėję kaimynui šnibždėjo: girdi, šis ponas galėtų būti taryboje, net pačiu "starsuoju," žiūrėk, koksai iškalbus, su ponais į stalą tiktų, į Vilnių ir į Berlyną nebijotų važiuoti ir neprapultų, iš visur "strukcijų" (reiškia: instrukcijų) galėtų parvežti; girdi, rinksi-me jį, balsuosime už jį. Kalbų-kalbelėms įdomu buvo šiame pirmosios spindulio laisvės dienos susirinkime, nepriklausomybės įžangoje. Rinko kandidatus, rašė, kiekvienas sava protu sanprotavo, politikavo kaip kam patiko. Vis-gi maloniai jauties, nors ir nepratusių prie politinio ir valstybinio gyvenimo tautiečių susirinkime. Gauni ir gan juokingų įspūdžių. Vieni kalbėjo apie Lietuvos nepriklausomybę, kiti laukė, kad ateitų Amerika ir Anglija sutvarkyti, nes Lietuva nieko neturinti ir svajonių buvo įvairių, margiausių.

Susirinkus sodiečiams galų-galė su aplinkraščių atėjo ir klebonas. Pasiilpęs ant namo laiptelių pradėjo vartyti, bet sodiečiai pamatė nenorintį kleboną skaityti, ėmė rėkti, kad nevie-ta čia klebonui ir vesti jį prie aukoriaus (altoriaus). Klebonas tupčiojo, teisinosi, kad jis į tą dalyką neisiš ir atiduos jiems valion, tik tame bus kaipp svečias, o jei aplinkraščių turi, tai čia nieko tokio, kadangi iki šiol nėsant jokios valdžios, nebuvo kur jo persiusti ir tokiu būdu liko atsiusti klebonam, kurie privalo atiduot žmo-nėms ir jų krukis-užduotis atlikti, daugiau ne-sikiš. Bet piliečiai vis-gi nenutilo ir nedavė ramumo. Iš minios girdėjosi balsai: "veskite bažnyčion prie altoriaus." Klebonas aplinkraš-tį atidavė vienam iš puikiai iki šiol kalbėjusių ir sužavėjusių visų širdis ir ėmė abu slibizuoti, kad perskaičius gerbiamajai publikai. Publika klausėsi išsiziųėjus, bet perskaičius vėl nepasi-tenkino klebonu, nors šis nebežinojo, kaip juos ir įtikrinti, kad jis čionais "ličnas." Prasidėjo rinkimai. Išsitraukė klebonas popierą, kad per-skaičius jo sumanytus tarybai kandidatus, kurie buvo puikiai į jį panašūs. Čia vėl kilo triukšmas: "šalin su vakarykščiais kandidatais, mes šiudieninių turime, veskite jį prie altoriaus bažnyčion!" Klebonas aiškino, aiškino ir var-gais vos kelius kandidatus iškiso, daugiau turė-jų pastatyti šiudieninius. Po to prasidėjo ra-mūs slaptu balsavimu rinkimai. Visi grudosi no-riai, kad atidavus savo balsą, ir na, šiudieniniai kandidatai laimėjo ir liko išrinkti valdžiaus ta-rybon. Vakarykščiai klebono prasmego. Tary-ba susidėjo daugiau iš kairiųjų žmonių ir, regis, viskas nuėjo gerai ir ramiai, kuomet kaimynų valsčiuose po didelių triukšmų ir barnių sulys-davo visokie nakties paukščiai, nors tokių buvo ir musiskėje, kaip paskiau pasirodė. Vakare piliečiai išsiskirstė, ir liko vien išrinktieji. Reiškia, užsimezgė nepriklausomybės diegas, tik reikalauja trašos augimui.

Vakare grįžau su neblogo upu. Išgirdau, kad jau iš kitur važiuoja lietuvų kariuomenė. Iš užventiečių 22 savanoriai nutraukė Vilniun— "ten, kur lygūs laukai, snaudžia tamsūs miškai, lietuviai barzdocijai dumoją ir galanda kirvius, kalavijus aštrina, juodbėrį žirgą balnoja." Pa-rupo ir man, nurimti nebegalėjau ir sapnavau apie tą, net kartais užmigti negalėjau, vien ru-pėjo Vilnius.

Nuo tėvų ir kitų senesniųjų giminių savo

užmanimų slėpiausi, kadangi nenorėjau matyti jų ašarų ir perkalbinėjimų. Suprantama, kad kariuomenėje ne pyragai ir ne aukso dienos ir motinos širdis perminkšta, kad lengva širdžia savąjį išleisti ant to aukuro. Pasisakiau tik paskutinius dienas, kad išvažiuoju, bet ir tai te-sinausi, kad ne kariuomenėn, tik įieškoti vietos kokioje, nuo anot jų, "valdžioje," kadangi pir-mutinėmis dienomis Lietuva jų reikalauja. Prieš išvykimą nesipriešino, tik liepė palaukti Kalėdų, kurios už dviejų savaitių bus, ir prašė, kad kariuomenėn taip greitai nestočiau, nes lietuvų jiegos silpnos ir neišsilauks prieš prie-šų gaujas. Pasiryžimo niekas negalėjo sugriauti. Skubiai ruošiausi prie kelionės.

18. LIETUVIŲ KARIUOMENĖN.

Jau galutinai pasiruošiau prie kelionės, tik reikalinga atestacija apie mano asmens ludy-mą, ar naudingas busiu Lietuvos kariuomenei, kadangi iš pirmųjų dienų reikalavo jų ir rin-ko dorus, neištvirkusios girtuoklybės ir vagys-tės bangose. Kur gauti atestaciją? Nuėjau į Valsčiaus Tarybą, ten atsakė, girdi, dar nesame pripažinti, neturime nei antspaudo, nei galios, mūsų atestacija nieko negelbės ir patarė: o-gi kam važiuoti į Vilnių, juk ir čia pat šiauliuose rinks. Tiesa, gal kada ir rinks, bet ne šiandie, o šiandie girdžiu, kad taipgi yra kokia renkama, bet kamanda rusų kalba, na tai tau ir neprikla-usomybė! tokios nenoriu ir nepripažįstu, Vilni-je, manau, bus lietuviška kamanda, ką ir neapsi-rikau, o ten rusų kalba suprantama, kam toji kariuomenė ir tarnaus, tik Maskvai, kas su jais ir ištkio. Nepešęs nieko valsčiaus Tarybo-je, einu pas vienintėlį, turintį galės išduoti kle-boną, manau, gal susimylės. Susitikau ant šventoriaus ką tik išėjusį iš po mišių. Pasisa-kiau savo reikalą ir klausau, kokios pasekmės mano prašymo. Gaunu atsakymą: — Gi kaip aš tau duosiu, kad tu bolševikas! — Pasidarė man karšta ir pasijaučiau kaž-kas mane baisiai palietė — esu įžeistas tą valandą, kuomet ren-giuose prie šalies ir jos laisvės ir nepriklauso-mybės gynyimo, kuomet rengiausi stoti į pirmų-jų kovotojų eiles, kurios buvo gan silpnutės ir neskaitylingos, iš kurių visi juokėsi ir pašiepė, vadindami mus kvailiais, noris šiandie savo žo-džių gėdyjasi, matydami, į ką tos silpnutės jie-gos išaugo. Tą valandą, kurią norėjau įvykinti savo nuo amžių siekius ir varge neišsivadėtus siekius, gavau tokius žodžius, noris patsai prieš kitus nuduoda esantis to viso šalininkas, bet ne, aš tikėti negaliu, kadangi nevie-toje tie žodžiai ant manęs buvo lyg purvais uždreoti, ir kurie nuo manęs iki šiol dar nenudžiusta ir lyg ausyse skamba, "kad tu bolševikas", nors aš negaliu su-prasti, kuo jis laiko tą žodį, kad juo nori įžeis-ti, geriau kitą žodį įžeidimui būtų pavartojęs, bet ne šį, kuris nevie-toje. Kalba mūsų išėjo uga. Prašiau į tą paauškinti, kokių būdu tai gali sakyti, bet jis prisipažino, kad girdėjęs nuo gerų žmonių, kad neinantis išpažinties, baz-nyčion, ir pamokslų neklusantis, sakąs, kuni-gams žemės nereikia, taipgi ir bolševikas. Pa-kiausius, kas sakė, gavau atsakymą, kad pasa-kyti jis negalys, bet puikiai spėjus, kad tai šni-pų-davatkų darbas, gynes, kad darbas gerų žmonių. Pritrūkęs kantrybės ir pykčio verčia-mas atsižadėjau ir atestacijos ir maniau brauk-ti Vilniun be jos, noris ten ir reikalauja, bet mums besikalbant, geriau pasakius, besiprovo-jant, užėjo kitas žmogus ir dalykas nuėjo kito-n pusėn. Klebonas susiprato, kad Lietuvos ka-riuomenė iš davatkų negalės susidėti, kadangi nebus iš kur jų paimti, o priešai davatkų mobi-lizacijos nelauks ir grumsis Lietuvon visomis ga-lėmis, jei visi susipratę piliečiai nepastos jiems kelio. Nors aiškino, kad katalikiškajai Lietu-vai tereikia tik dviejų pulkų, bet ir tie patys, kad būtų susidėję ir gerų žmonių, negirtuoklių, nepaleistuvų ir, žinoma, ne pirmeivių, nors šito dar truko išsistarti, bet manau širdyje jautė. Ant jo žodžių, nepaleistuvų, negirtuoklių pa-klausus, ar jis mane skaito tokiu, gaudavau skubų atsakymą, kad "tu bolševikas" ir vėl kal-ba eidavo išnauju. Juokinga tuokart buvo isto-rija, ir puikiau būtų nupiešus ją komedijoje, bet ne šiame rašinėlyje, kur nenoriu juokauti, bet tik rimtai kalbėti.

Ant ryto po visų "bėdų" atestaciją gavau ir iš po vakarykščių skaudžių žodžių šiandie ap-siėjo mandagiai, matyt, gal suprato savo klaidą, o gal nebūtų daiktų prigyrė šis žmogus, kuris mus užtkio besiprovojant. Išdavęs nurodė savo giminietį, tarnaujanti Lietuvos Ministerijoje, pas kurį nuėjus mane pristatys, kur tinkama, Nors man šito nebuvo reikalinga ir patsai pu-ikiai galiu surasti, ne ant pečiaus gi visą laiką sėdėjęs, bet mandagiai jam kalbant, apsiėjau ir su jo mandagiai, nors vakarykščiai žodžiai jau-tėsi. Atidavęs atestaciją prašė, kad nuykęs kariuomenėn nepasielgčiau blogai, kad tokiu būdu nepadaryčiau jam sarmatos už paliudyjimą. Kitiems dvaro darbininkams pasižadė-ję neduoti ir tokiu būdu norėjus manim dar kai-kerdie važiuoti iš tos priezasties nebedrįso ir li-ko namie, kuomet būtų pirmose dienose labai rei-kalingi. (Daugiau bus).

ŠIRDGĖLA

PR. S. ŽMOGUS.

(Tąsa).

Mudu daug kalbėdavom, daug ginčydavom. Ginčiuose, apie Die-vo buvimą ir atžagariai, Anelė priedavo net prie ašarų. Ant laimės, jinaį mėgo skaitymą. Anelė, beskaitydama įvairias knygas laipsniškai linko mano pusėn. Francuzų Revoliucija buvo jos veidrodis. Vietomis ji skaitė po kelis kartus. Nesykį net apsišarojo.

ANELES ATSIMAINYMAS.

Subatos popietis.

Po verba, ant suoloio, atra-dau Rožytę užsiverkusią.

—Kas čia? Nelaimė patiko? Rožytė nei žodžio.

—Motina mirė? Pinigus pa-metei?

—O... Nieko, — taip sau...

—Gal su Anelė susipykai, a?

—Už ką?

—Tai kas-gi?

—Nieko!.. pas Anelę tamsta visada laiku ateini, o Brazdys, kada prisizada pas mane ateiti tuo po pietų, tai ateina po vaka-rienės. Praeitą subatą prisizadė-jo ateiti, — laukiau. Nesu-laukus išėjau miestan ir susiti-kau jį su francuze bevaiksčio-jant. Nudaviau nematanti. Ši-die ir žadėjo ateiti. Jau dvi va-landos praėjo nuo pažymėto lai-ko ir vis nėra. Tai čia augę vai-kinai...

—O merginos? — suprieši-nau.

—Nevisos... Aš su Anelė vi-suomet savo vietoje.

—Kur dabar Anelė?

—Kambaryje, skaito.

—Apsiramink, tamsta, Braz-dys geras vaikas, jis žadėjęs ištesės. Eikim į stubą pas Ane-lę.

Rožytės akis sublizgėjo ir per-veidą perbėgo trumpa šypsą.

—Žinai, Leon, jau paskutinės tris nedėlias Anelė nebuvo baž-nyčioje. Juokais pavadinau "užtenka" atsakė. Vakar mas Liudvikas pasakė, kad rytoj lie-tuvis kunigas atvažiuos. Sako, bausis keikunas bedievių. Šį ry-tą klausiau Anelės, ar eis pasi-klausyti, kaip tėvukas keiks. "Jau nusibodo tie šliktumai," — atkirto. Aš neatsistebiu iš jos atsivertimo. Klausyk, Leon, ei-kim visi rytoje bažnyčion pasi-klausyti, ką tas riebus šventa-sis naujo prasimanis.

—Galim.

—Tik aš nežinau apie Anelę; vargiai jinaį sutiks. Stengsiuos perkalbėti.

—Gerai, laukite.

NEDELDIENIS.

Išėjęs ant gatvės sutikau Brazdį. Žmonės stumdėsi, vieni bėgo į bažnyčią, antri pas Povilą Gurksnelį, krikštynosna.

—Gal eisime paupyje pasėdė-ti?

—Neiškelio. Bet, klausyk, ei-kim pas Nastaziją: merginos žadėjo laukti mus.

Nuėjome.

Merginos buvo apsiteisę, be-laukiančios. Nastazija su Liud-viku buvo išėję bažnyčion. Ro-žytė prišokus priėmė Brazdžio kepture, o Anelė mano.

Ant stalelio gulėjo dvi storo-kos knygos ir viena atdara lovos pagalvyje.

—Ką jus sakot, eisim bažny-čion?

—Bažnyčion! — sušuko Braz-dys.

Rožytė nusijuokė.

—Mes dar per jaunos lankyti tokias vietas — šyptelėjus į Ro-žytę atsiliepė Anelė.

—Gal jus sutiktut paupyje pasėdėti? Stuboje per karšta— pridurė Brazdys.

—O tai, kas kita — pritarė

Anelė.

—Aš galiu, bet Anelė nori ei-ti bažnyčion — Rožytė mirkte-lėjus erzino Anelę.

—Gal but ir Anelė bažnyčios zoviesiai užrudijo — žiūrėda-ma langan teisinis Anelė.

Merginos išėjo į kitą kamba-rį apsitaistyti. Aš prisiartinau prie atdaros knygos, lovos pa-galvyje. Tai buvo, **History of the People of Netherland**. Ant atverstų lapų pamačiau "**Laika Karolio V (1515-1555)**" buvo į-vesta inkvizicija Holandijoje. Tuo laiku daug žmonių tapo nu-žudyta prie gėdos stulpo bei lau-žų, o kitus gyvus palaidojo. Ta-da katalikai nužudė 100,000 žmonių heretikų per garsaus Holandijos advokato Gratius tarpininkystę. Šis adv. nuo po-piežiaus aplaikė palaiminimus ir... augštas privilegijas." Tuo syk įėjo merginos. Išėjom. An-trapus gatvės, pas Povilą Gurks-nelį, pasigirdo:

"Aš išgėriau stiklėlį už save mažesnį.

Išvoliojau purvinėlį už save di-desnį."

Language, su ištrauktais mar-škiniais sėdėjo vyrai ir moteris.

Krikštynos, — kaip miškas.

Mat, Povilas nuo pradžios pa-rapijos susivertimo buvo kolek-torium, tai daug pažįstamų turė-jo.

Vos tik perėjome antron pu-sėn gatvės, it tyčia, per langą persivožino moteris ir nukrito ant akmeninio šaligatvio su bon-ka alaus rankoje. Iš štabos ur-mu išvirto pasišiaušę, permirkę vyrai, moteris ir vaikai. Atė-jęs policistas pašaukė ambulanc-ę. Anelė pamačius girtą savo tėvą, truktelėjo mane už rankos. Pasukom Tilton Hill link.

—Jus nežinot, kaip aš noriu gerti — skundėsi Anelė.

—Ir aš noriu — atsiliepė Ro-žytė.

—Atleiskite, mes tuo sugrįši-me.

Tik pasprukt, it stirnos, uki-ninko kieme.

—Ką manai apie Anelę dabar?

—Klausiu Brazdžio.

—Tik ką ir aš norėjau sakyti, jinaį visiškai kitokia.

—Dabar kalbi, draugiška, ar ne?

—Taip, taip. Čia keno įtek-mė veikia. Žinai, ką aš paty-riau, kad jinaį begalo įsimylė-jus tavin. Stebuklai! Karšta katalikė nebijo bedievio.

—Jau po katalikystei. Matei, kokias knygas skaito?

—O ką, ar ilgai užtrukom?— merginos petraukė mus pastabą.

Pakalnėje priėję didelį akmenį —dviejų medžių pavėsyje — at-sisėdome.

Kaitros nuvarginti medžiai snaudė. Žolė nuvytus; paukš-čiai nutilę. Tik pakalnėje iš po aržuolo šaknų, lyg prispaustas vargonų balsas, plūskeno mažas šaltinėlis. Taip ramu, tai leng-va!

Brazdys išsitiesė ant žolės, o Rožytė ir, pasiklojus laikraštį atsisėdo po kitu medžiu. Mudu su Anelė pasilikom ant akmens.

Tylim.

—Kodel nešneki? — ragino Anelė.

—Pailsau.

—Gal koks nepasisekimas var-gina, a?

—Iš dalies, taip.

—Kas?

—Bedarbė.

—Juk dirbi.

—Di'vam tris dienas są-vaitėje. O gal tuo ir to neteksiu.

Šiandie čia, o rytoje — sudiev mano draugai. Tai darbininko buitį!

—Darbininkais gimėm, darbi-

ninkais prisieis ir numirti — ramino Anelė.

—Gal taip, o gal ir kitaip.

—Ką jus manot kitaip? Ka-riuomenėn pastot?

—Kariuomenėn!? Aš ne be-protis.

—Nematau išėjimo.

—Hm... O gi amato bei pro-fesijos mokytis negaliu?

—O-o! Apie profesiją ir aš kitą syk svajoju—juokės Ane-lė.

—Kokią profesiją?

—O, **sister school teacher**.

—Nekokia profesija: mažai galvon, mažai ir burnon — pa-šiepiau.

—Kaip tai?

—Mažai mokslo, mažai duo-nos. Jei tamsta dasigautum į public school, tai nors žmoniška vieta. Ar žinai, kad S. Valsti-jose 500,000 moterų mokytojų.

Dalis jų skursta, kaip ir dirbtu-vių moteris. Jos žimos sezono mokytojaui, o vasaros, — įieš-ko užsiėmimo krautuvėse. Mo-terų padėjimas čia negeresnis už vyrų. Paveizdoje, 1910 m. statistika parodė, kad S. Valsti-jose 7,000,000 moterų dirba il-gas valandas dirbtuvėse ir 1,-200,000 baltų vergių įstaigose.

New Yorke 135,000 šeimynų buna išmestos laukan kas met už neužmokėjimą randos. Ry-tojus moterims nežinomas, kaip ir vyrams.

—Pirmiau aš to nepatyrčiau, bet dabar vis aiškiau matau.

Mat, pirmiau akiai tikėjau, ką bažnyčioje nugirdau apie darbi-ninkus. Ak! kaip pamislįju da-bar, kokia juoda sąžinė! Jie valgy-tų gyvą žmogų ir nesudrebėtų, nesusiğraudintų. Jie gresia nuo žmogžudysčių, bet, juk užmuši-mas žmogaus proto yra tas pats, ką ir kuno. Išvilioti, apiplėšti skurdžių skarmalus ir paleisti plikus badauti, šimtą sykių skaudžiau, negu krist mirtinai nuo dviejų, trijų smugių — karščiauos Anelė.

—Aną dien skaičiau laikraštyje, kad Rusi-jose randasi 900 vienuolynų, tik stačiatikių. Tuose vienuolyno-se gyvena apie 881,000 vyrų ir moterų vienuolių. Jie valdo 800,000 dešimtinų žemės. Gi caras turėjo privatiškų dvarų daugiau, negu 1,000,000 ketvir-tainių mylių dirbamos žemės, girių ir aukso kasyklų. Meti-nės jo įplaukos viršijo 12,000-000 rublių! Kas gi darbinin-kams lieka? — ašaros! Kas to-kia buitim neušiganėdija, tai bažnyčių spavėdyčios ir kazo-kių nagaikos tuojau nusprėdavo, kur kam vieta: tvirtovėje ar Sibirijoje.

Aš jaučiaus, kaip prakalbose. Spėkite, iš kur ji tiek faktų su-rinko?

—Arba Francuzijoje, prieš revoliuciją buvo apie 30,000 ba-jorų; jie valdė vieną penktadalį Francijos žemės, už kurią ne-mokėjo duoklės.

Juų gyvenimas — girtuok-lystė, ištvirkimas. Klerikalai buvo pagedė feodalizmo hierar-chija. Viena trečdalis Francijos žemės buvo jų rankose. Nuo mokesčių jie buvo visiškai liuo-si. Vyskupai ir minikų perdeti-niai didžtuma paėjo iš bajorų.

Milžiniški turtai jubs viliojo permaintyti rubus. Jie buvo į-tekmingiausi asmenis karališ-kuose teismuose. Kiekvienas iš jų gaudavo nuo \$10,000 iki \$200,000 į metus, kuomet pa-prasti žmonės gaudavo nedaug-iau \$150 iki \$200 į metus. Ka-da sykį darbininkai pareikala-vo duonos, gavo atsakymą: "Es-kit žolė." Tada buvo naujaiena keliauninkams matyti laukuose užbadėjusius, šaltus lavonus.

Toki barbariški prajovai Romos parazitams pranašavo liepto ga-lą. Žmonės sukilo: reikalavo lygybės. 1789 m. Francijos val-džia konfiskavo daugiau bilijo-no frankų bažnytinio turto.

(Bus Daugiau).

tis aprašymais apie Lietuvos blusas ir Kauno padėnos valytojas varnas, — juk tai prilygsta teršimui savo tėvų lizdo?

Delko tokiems ponams nepasakote: „škyč iš mūsų tarpo, pašukdnie! Jei tau mūsų tėvynėje negera ir jei tuo negeru piktinies, tai eik ir dirbk joje, kad tau ir kitiems būtų gera!“ Arba delko nepasakote tokiems, kadir taip: „Lietuva nežinojo, kad čytabakių krašto garbintojai atyuksta, tad neparupino pukų patalėlio, nepabarstė šalygatvio gėlėmis!“

Į daug dar būtų DELKO, ir DELKO, ir DELKO? visus DELKO gali atsakyti, bet gėda už kvailumą ar už nelabumą suvaržo lupas.

Dargvainis.

Prof. Niemi Apie Lietuvą.

Aukštai visų suomų gerbiamas prof. Niemi, garsus Pabaltijos tautų liaudies poezijos rinkėjas ir žinovas, jau nuo senai pažįstas lietuvių tautą, išdėstė pasikalbėjime su Jūsų bendradarbiu šias mintis apie Lietuvą:

Vilnius — Alandų Salos.

„Nuo pat pradžių aš labai domėdamasis sekiau lietuvių tautos nepriklausomybės siekimą. Toliau stovint nuo Lietuvos gyvenimo, man rodės, jog tai bus lengviau pasiekti. Čia iš tolo lenkų pavojus ne atrodė toks didelis, kaip paskui iš tikrųjų pasirodė, aš maniau, kad 1919 m. išėjus iš Lietuvos vokiečių okupacijos kariuomenei, kuriamasai nepriklausomybės darbas eis tvirta normalia vaga. Tačiau lenkų luomo nustatymas Lietuvoje sudarė matomai to pavojų, kurs ir dabar tebegresia.

Sunkiais laikais pradėjo gyventi Lietuva nepriklausomu gyvenimu. Metas po pasaulinio karo — tai aršiausias egoistinių interesų siekimo metas. Tai reiškiasi ir valstybių santykiuose. Ir mums, suomiams, teko tai patirti. Kas galėjo, sakysim, manyti, kad švedai pasirodys mus toks kaimynas, kaip iš tikrųjų pasirodė, iškeldami Alandų salų klausimą. Juk švedų visuomenė Suomiuso tikino, kad mums švedija tai tikras „Mutterlandas.“ O tačiau toji tariamoji „motina“ pareiškė pretenzijų į integralinę Suomijos dalį — Alandų salas. Tos pretenzijos nebuvo nei juridiniai, nei istoriniai pamatuotos: Alandų salos visuomet priklausė Suomijai ir niekuomet — švedijai; net ir tuo metu, kai visa Suomija priklausė švedams, Alandų salos vis buvo laikomos prie Suomijos. Tik karo metu švedai ėmė didelėmis lėšomis varyti užsienyje propagandą del Alandų salų prijungimo švedijai.

Suomiai, tikrai žinodami savo teise, laikėsi ramiai ir pagaliau Alandų klausimas buvo išspręstas Suomijai naudai. Ką galėjo duoti priešingai išsprendimas — aišku, pasižiūrėjus į žemėlapi. Alandų salos yra tolimesnis Suomijos sausumos tęsinys, archipelagas, nuo švedijos gi jos atskirtos plačiu jūrų ruožu.

Aš čia todėl paliečiau Alandų klausimą, kad jis man labai primena Vilniaus klausimą. Objektiniai sprendžiant Lietuvai turi butinai laimėti, kadangi ji turi visas istorines ir juridines teises į Vilnių. Reikia tik, kad visi lietuviai, kaip visas vyras, uoliai, aktingai dirbtų ir griežtai savo reikalą gintų. Kas nieko nesiryža — tas pralaimėja.

Palietus Suomijų visuomenės nuomonę, gerb. profesorius pasakė: „Suomijų visuomenė ir spauda, bendrai imant, yra lietuvių pusėje. Čia supranta, kad mažai tautai savo sostinės atėvimas — tai buties klausimas, tuo tarpu kai lenkam — tai tik vienas antros eilės daly-

kas. Vilniaus klausimas — jau senai ne tik lenkų ir lietuvių tarpusavio kivičas; jis ypač dabar įgijo didelės reikšmės pirmoje eilėje Pabaltijos valstybėms. Ligi Vilniaus klausimas neišspręstas, tol negali būti patvarios taikos Europos Rytuose ir vientisi siena nuo Baltųjų ligi Juodųjų jurių ligi tol tebus svajonės. Šit kodėl visi norintieji ramybės šioms mažoms tautoms, pageidauja, kad tas klausimas būtų nuo greičiau išspręstas. Iš tolo žiūrint ir išsprendimas rodosi visai nesunkus, jei tik čion būtų be atodairų taikomas principas mažoms tautoms apsispręsti ir nebūtų daroma pajėgos grumojimu.“

Gelbėkit Dainas! —

Toliau gerb. profesorius, atskleidždamas į lietuvių vidaus gyvenimą, sakė: „Dideliu domumu sekęs, ypačiai mokslo ir literatūros srityje. Džiaugėsi, kad gerb. Jablonskis ir Buga, tiek daug padarę lietuvių kalbotyros reikalui tebesidarbuoja Lietuvoje, tad reikia tikėtis ir dar nemaža padarys. Gal ir senai laikamas žodinas nutrukus pasirodys tikint, kad valstybė duos visas reikiamas galimybes jam paruošti.

Ypatingos domės kreipė prof. Niemi (pats kitados rinkęs lietuvių dainas Vilniaus ir Kauno gub.), į lietuvių folkloro rinkimą:

„Iš savo patyrimo žinau, kad kai-kurios apylinkės laukte laukia, kad ateitų rinkėjai ir išgelbėtų bedingstančias liaudies dainas. Juk reikia nepamiršti, kad kas mėnuo, kas savaitę, mirštant kur nors senutei daininkei, miršta drauge su ja ir viena lietuvių daina, kurios jau iš niekieno lupų neišgirsi. Karas berods daug sukiudė, daug išnaukino šio brangaus turto, bet užtat šios kartos uždavinys — išgelbėti tai, kas dar išgelbėti galima.

Daugiau Kultūros Darbo.

Dideliu domumu sekiau mokyklų reformą ir daug iš jos tikėjaus. Ypač domėjaus pradedamomis mokyklomis, nes po tokios ilgos ir smarkios priespaudos visos tautos pajėgos turėtų juo labiau įtemptai imt plėstis ir bujoti. Švietimo darbas, be abejo, privalo remtis visai tautai bendrais tautiniais principais, nes mažos tautos kultūra tada teturi reikšmės, kai visi sluogsniai tuo pat siekimu gyvena. Pasirodžiusieji lietuvių švietėjų tarpe tikybiniai kivičiai mane labai surupino. Supratau, kad naują darbą dirbti pradėdant jis eina išlėto pirmyn, bet aš turiv įspudžio, kad lietuvių švietimo darbo vadai nevisiškai supranta, jog vien augštas kulturingumas tegali išgelbėti lietuvių tautą, kaip ir kitas mažasias Pabaltijos tautas. Tik tokio aiškiausio numanymo trukumu aš tegaliu aiškinti tikybinio pagrindu keliamus bergdžius kivičius — beton solidaraus, bendro tautinio kultūros darbo, tik tuo aiškiniu, kad gabiausiai tautos žmonės dažnai imasi nevaisingo politikavimo, vieton dėtų visas pastangas pakelti savą tautą ligi kitų kulturingiausių tautų laipsnio.

Šis darbas kartais esti sunkesnis ir ne taip greit parodo vaisių, bet dabartinė karta privalo atminti, kad ji atsidurė tokioje padėtyje, kurios jai pavydėtų visos buvusios kartos, busimos gi turės teisės paklausti, kokius pagrindus nutiesėt jus, pirmieji statytojai?

Tai sunkus, bet drauge ir kilnus darbas. Ligi šiol lietuvių tauta išsaugojo savo šaknis. Dabartiniai kartai tos šaknys atgaivinti ir tautos augmenį ugdyti, kad sulaukus gerų vaisių.

Mažiau Skaldymos — Daugiau Solidarumo.

Baigdamas gerb. profesorius, perimtas rupesnio del lietuvių tautos ateities, kurios jis yra tikras draugas, padarė dar keletą pastabų del mūsų vidaus politinių veiksmų santykiavimo:

„Man išrodo, kad dabartinė padėtis Lietuvoje yra tokia, kad mažesnieji politiniai skirtumai turėtų būti atidėti į šalį, kada reikia stot kovon del bendro visiems reikalo. Opiausias lietuvių užsienio politikos klausimas turėtų but — visų lietuvių kaip vieno bendras frontas.

Lietuvos valstybės laivas dar audros juroj, iš vairininkų berods reikalaujama teisingos krypties, kad tas laivas neužimtų į sekulumas. Bet visi jurininkai privalo pasiduoti bendrai vadovybei, o ne tramdyti rankas vairininkui. Vidaus partijų sąskaitų žymi dalis reikia palikti tam laivui, kada pavojus bus praėjęs.

Teduoda Dievas, kad lietuvių tauta surastų teisingą kryptį, kad išeitų iš tos audros sveikata ir duotų galimybės visiems lietuviškai kalbantiems ir manantiems augti, klestėti, bujoti“ — baigė Suomijų mokslo vyras. Ps. („Lietuva“).

Gera Valia, ne Prievarta

1917 metais, Amerikai įėjus pasaulinin karan, viename Pensylvanijos miestelyje buvo šitos atsitikimas: Lietuvis karčiarninkas, gana pasituris, nebuvo pirkęs Amerikos Laisvės Paskolos Bonų. Kaimynai apie tai žinojo. Apmadus juos ėmė. Kaip tai, — jie perka kasyklose jiems iš algų išskaituojama mokesį už bonus, o čia pasituris žmogus netik negelbsti naujajai savo tėvynei karą laimėti, bet dar prie progos pasityčioja iš savo pažįstamų — angliakasių, kam jie perka.

Vieną tad tamsią naktį, rudenis šalnai jau atėjus, karčiarninko grįcion išlaužė keletas kaukėmis apsimovusių vyrų.

—Eik su mumis, — sako.

—Kur? — klausia nusigandęs karčiarninkas.

—Eik, pamatysi, — atsako vienas iš kaukininkų, prikiškamas revolverį (neužtaisytą, bet jis to nežinojo) prie krutinės.

Karčiarninko kinkos sudrebėjo, blusos po siules sulindo, taip jis nusigando. Bet eina. Išvedė jį už miestelio, pas giraitę ir sako:

—Kiek pirksi bonų?

—Neturiu pinigų, broleliai, paleiskite... — maldauja karčiarninkas.

Kaukininkai pasišnabzdėjo tarp savęs ir sako:

—Pakarkime jį... Jis mūsų pinigėlių prisigriebė tiek ir tiek.

Kada reikia Amerikai laimėti karą, kada iš to karo ir Lietuvai gali būti laimėjimas, tai jis „neturiu pinigų“... O iš kur gavai automobilių? Iš kur turi namus, kaip palocių? Kas turėgia tavo „leidę“?... Kark jį, kark, nēr žiūrėta...

Ar jie tai darė juokomis, ar tikrųjų, — karčiarninkas nežinojo. Greičiausia — juokomis. Gana to, — jie užnēr jam virvę ant kaklo ir privedė prie medžio. Jis jau buvo bepaavedas savo dusią amžinatvei. Nebemanė išsigelbėsias. Ir žado neteko. Norėtų dar sakyti ką, bet liežuvis surambėjo, neapsiverčia. Pakinklės tik linksta, plaukai šiaušiasi, stiebu stojasi. Vienas kaukininkų, lyg virvę ant kaklo taisydamas, pašnabzdėjo į ausin:

—Pirk, rup... bonų, tai paleisime, o jei nepirksi — bus pagalum...

Dar blygsterėjo vargšo mintyje viltis išsigelbėjimo. Ir sako:

—Pirkšiu, broliukai, pirkšiu, tik paleiskite...

—Ar pirkši už dešimts tūkstančių?...

—Pirkšiu...

Čia pat davė jam blankelę pasirašyti. Po to nurengė pliką, apšlakstė derva, apybėrė plunksnomis ir nuvijo miestelin...

× × ×

Broli, tai yra teisingas atsitikimas. Taip padarė lietuviai angliakasiai savo viengėnčiui, kurs nenorėjo pirkti Amerikos Laisvės Paskolos bonų. Pasakykite, ar daug jusų mieste yra tokių, kurie nepirko Lietuvos Paskolos Bonų? Ar buvo kur nors, kad ir bandymas griežtai reikalauti, kad mūsų Tėvynei, jos kritikingoje valandoje būtų pagelbėta? Mes to negirdėjome. Atpenč, teko ne kartą skaityti laikraščiuose, kaip niekur-kitur Lietuvos priešai, iš tų pačių lietuvių, agituodavo prieš Laisvės Paskolą. Ypatinai mūsų biznieriiai turi remti Lietuvos Laisvės Paskolą. Jie turi daugiau už šiaip darbininkus, tad jų privalumas yra daugiau ir duoti. Jie įvestina pinigų ir abejotinas spekuliacijas „stakais“, perka aukso kasyklų šėrus, kurie nieko nėra verti, bet Lietuvai neduoda kiek galėtų duoti. Aš nepritariu terorui; atsisakant imti bonų nepatarčiau vesti užgierin ir gąsdinti pakorimu, nepatarčiau deruotai ir pukuoti, — bet mūsų pareiga yra panaudoti tokias priemones, kokios yra padorios ir mūsų pilietybės pažinimą patvirtina. Kas neėmė Lietuvos Paskolos Bonų, bet gali imti, — tas turi buti ne mūsų draugas. Jis neprivalo rasti mūsų draugijose; mūsų koja neprivalo peržengti jo slenkščio; neturime moralės teisės paspausti tokiam žmogui rankos. LIETUVA, kovodava už išlaikymą savo nepriklausomybės, kurią atpirko brangių savo žmonių krauju, šaukiasi pagalbos, tad kiekvienas lietuvis turi pagal save išgalę tą pagalbą suteikti. Kas daugiau turi, iš to daugiau ir reikalaujama.

LIETUVA nepamirš tų, kurie jai ištiesė savo ranką, imdami Laisvės Paskolos Bonus. Bet ji nepamirš ir tų, kurie galėdami, to nepadarė. Patriotas.

Lietuvaitės! Netekėkite už vaikinių, kurie bonų neturi. Jie Lietuvos nemylė. Nemylės ir jusų.

SANDARIEČIAI PLATINKITE SAVO ORGANĄ „SANDARA“ IR UŽRAŠYKITE SAVO GIMINEMS LIETUVON.

URBSZO, SEKYS IR KO.

101 Oak St., Lawrence, Mass.

Agentura laivakorių, pinigų siuntimo ir t. t. Geriausia ir parankiausia vieta, kur kiekvienas lietuvis randa tinkamą ir atsakantį patarnavimą. Pinigai Lietuvon geriausia ir greičiausia nueina. Išrupiname visiems keliaminkams pasus, padarome visokios rūšies liudymus. Esame registruoti NOTARAI Lietuvos Atstovybėje. Visada, kolį tik reikalą turėsite, kreipkitės pas mus, o tikrai busite užganėdinti.

Pranešimas.

Gerbiama Visuomenė!

Šiuomi pranešame, kad piliētis J. Acus, A. J. Jacus, ir J. Bendoraitis (Bendor) jau yra pertraukę ryšius su Atlaso Rubų Bendrove, ir nuo 15-tos dienos rugsėjo jau nereprezentuoja mumj; kas duos jiems orderius po tai dienai, tai Atlaso Rubų Bendrovė neatsako už juos. (39) ATLASO RUBŲ BENDROVĖ, 343 Broadway, S. Boston, Mass. Authorized by Board of Directors September 8, 1921. Per F. J. Zuris, Secretary.

Naujai Atvažiavusieji Lietuviai.

BALTIC STATE BANKAS,

294 Eight Ave., New York, pradėjęs veikti tik šių metų pradžioje, jau suspėjo parodyti greito ir teisingo patarnavimo

ne tik tukstančiams Amerikoje gyvenančių lietuvių, bet ir Lietuvos gyventojams. Greta pigaus ir greito pinigų persiuntimo šis Bankas yra sutvarkęs parankų ir greitą atvažiavimą iš Lietuvos į Ameriką.

Štai šiomis dienomis atvažiavo išsijstomis per BALTIC STATES BANKĄ laivakortėmis šios lietuvaits: VINCEN-TA KVIETKAUSKĖ, iš bardžių į Pittsburgh, Pa., laivu LATVIA; ANELĖ KAZALAVIČIENĖ su vaikais, Antanu ir Petru iš Radžiunų į Archibald, Pa., laivu ESTONIA; KONSTANCĖ DIJŲ-KEVIČIENĖ su mergaite Elzbieta, iš Darsuniščio į Bridgeport, Conn., laivu LATVIA; atvažiuoja MARĖ DABAŠINSKIUTĖ, iš Kermušnės į Dorchester, Ill.

Tai pirmosios kregždutės keliaujančiųjų į šią šalį minių, kurioms BALTIC STATES BANK iš New York sugabiai patarnauja ir patarnaus visoje kelionėje. O geras, greitas ir teisingas patarnavimas atkeliaujantiems

šiuose imigracijos suvaržymo laikuose ypač yra brangus ir malonus mūsų žmonėms.

BALTIC STATES BANKAS parduoda laivakortes atvažiavimui iš pat Kauno į visas vietas Amerikoje. Keleiviu yra nusiunčiama laivakortės su visais reikalingais patarimais ir dokumentais stačiai į namus. Kauno Banko korespondentai paima keleivius savo globon, prigelbšti išgauti pasportus, konsulo visas, išsiunčia geležinkelii į laivų priepiauką, kur keleiviai vėl buna paimti į kompanijos hotelius, apžiūrėti daktarų komisijos ir pasodinti laivan. Jokių nereikalingų važinėjimų nei klaidžiojimų keleiviai nemato.

Todel tai ir kreipias į BALTIC STATES BANKĄ daugybė mūsų brolių ir seserų, nes kiekvienas žino, kad čia ras tikrą, greitą ir teisingą patarnavimą.

Adresas:

BALTIC STATES BANK, 294 Eight Ave., New York, N. Y.

BALTIC STATES BANK yra tik vienas ir nieko bendro neturi su panašiai užsivardijusioms įstaigomis, su kitokiais adresais.

Pamėginkite naują —

Ruffles

Su užregistruotu vaizdaženklia. Suvalst. Patentu Biūras.

Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios ypatingos šios vaiste idėtos, su priemaisa priimniai švelnaus kvėpalo.

Ruffles yra labai paveikiantis pleiskamu pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gamtiniai ypatai.

♦

Aptiekose pasiduoda po 5c arba atsiskite 75c., tad atsisieme per pašta tiesiog iš laboratorijos.

♦

Butinai reikalaukite šitokio pakelio. Žinurkite, kad būtų INKARO vaizbaženklis.

Paskutiniomis dienomis gavome iš Klaipėdos Lietuvos žemlapių, kurios parduodame po \$1.25. Tad, kurie norite, pasiskubinkite, nes jau baigiame sykliu su užsakymu siųskite ir pinigų.

SUTAUPYMAS PINIGŲ.

Parduodu antruojū morgičiu arba kontraktu ant stubos. Stubos kaina \$7,000, pirmas morgičius \$1,400, antras morgičius \$1,600 ant 6%. Stuba randasi Racine, Wis. Platesnių informacijų kreipkitės: (37).

CHILES CHIWIS.

Box 13, Twin Bluffs, Wis.

KUR GAUTI "SANDARĄ"

Pavienius num. galima gauti kožna savaitė už 5 centus, sekanciose BRIDGEPORT, CONN.

H. Slavin, 24 Railroad Ave. CAMBRIDGE, MASS.

K. Urbonas, 877 Cambridge St. CLEVELAND, OHIO.

"Dirva", 7907 Superior Ave. P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave. HAVERHILL, MASS.

S. Zavaldskas, 108 River St. CHICAGO, ILL.

J. B. Aglinskis, 8238 S. Halsted St. MONTELEO, MASS.

D. Kella, 9 Aarthur St. A. M. Lanška, 672 N. Main St. P. Batkevičia, 678 Main St. NEW HAVEN, CONN.

K. Makarevičius, 255 Wallace St. LAWRENCE, MASS.

J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St. Z. Jankauskas, 70 Lawrence St. NEWARK, N. J.

P. A. Lukšis, 190 Van Buren St. BROOKLYN, N. Y.

J. Pasniewsky, 87 Grand St. "Vienybė" P. Co., 193 Grand St. WILKES BARRE, PA.

J. Mickevičius, 59 Harkins Lane NASHUA, N. H.

A. Trainavičius, 33 High St. BOSTON 16, MASS.

J. B. Reinetz, 84 Salem St. NEW BRITAIN, CONN.

J. J. Kadžiauskas, 26 Davey St. NORWOOD, MASS.

J. Pašakarnis, 1100 Wash. St. WORCESTER, MASS.

M. Paltanavičia, 15 Millbury St.

Darbininko Draugas

PAIN-EXPELLER

Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofiso.

Garsus per daugiau kaip 50 metų.

Tėmyk Įkaro (Anchor) Vaizbaženklis.

DOVANOS!

TIK PER 22 DIENAS

Kas prisirašys prie Sandaros arba užsiprenumeruos "Sandarą" ir užsimokės iškalno už visus metus \$2.50 nevēliau, kaip iki 22 d. rugsėjo, tai gaus dovanų didelę ir labai puikią knygą "ZMOGAUS PAREIGOS" vertės \$1.00. Tad pasinaudokite šia puikia progą. Siųskite pinigų sekanciu antrašu:

"SANDARA"

327 E Street, So. Boston, Mass.

Lietuviai Amerikoje

PHILADELPHIA, PA.

Apsivedė Dr. A. Dambrauckas. Rugsiučio 31 d. buvo jungtūvės kapitono Dr. A. Dambraucko su panele Katre Ozeliute. Šiose vestuvėse šis tas yra mums, lietuviams, dar naujo. Dr. A. Dambrauckas, labai yra populiarus tarpe Philadelphia's lietuvių, kaip tikras lietuvis ir geras tėvynainis, daug pasidarbavęs Lietuvos Laisvės paskolai ir jau iš senėi darbininkas apšvietos srityje. Panelė Katrė Ozeliute, taipgi žinoma plačiai, kaip labai dorą gražaus pasivedimo ir gera pianistė. Bet štai kas labiausia mums, lietuviams, dar nežinoma, tai kombinacija bažnytinio šliubų. Kapitonas Dr. A. Dambrauckas visiems žinomas kaip gražių laisvų pažiūrų žmogus, netikintis į Romos "ausinius" burtus. Kiekvieną apšvedančią porą, jei nori bažnyčioje apšvesti, versta verčia mūsų kunigėliai, kad atliktų "ausinę", Dr. kapitonas, žinoma, prie to nepaprates ir nei nemane tokių niekų daryti. Vienok jaunosios tėvai, nors pažangūs žmonės, pasulė, kad jaunėji atliktų apšvedimo ceremonijas savo tautos bažnyčioje. Žinoma Dr. kapitonas, nenori nei vieno užgaulio, ypač senesniuosioms moka pagodoti, priėmė propoziciją imti šliubą kun. Kaulakio bažnyčioje. Davatkos ir kunigėliai, dagirdė tokių sutikimą, emė rankas trinti iš džiaugsmo, kad tokį eretiką privers net ausinė eiti. Dr. kapitonas, kurs, matyti, žino bažnytinę dogmą, nežinia už patį kun. Kaulakį, nuėjo į docezijos raštinę ir išsiėmė dispensą, (mat yra bažnyčios įstatymas, kad nenorinti tikėti, negali būti varu versti, tikėjimas yra liuosas noras, nori tiki, nenori netiki, augštesnė dvasiška valdžia ta labai pagodna, tik tamsunėliai kunigai fanatikai tai varu varo prie tikėjimo ir išpažinties) praparodantį, kad išpažinties, jei nenori, nereik eiti, ir kunigas turi duoti šliubą. Kun. Kaulakis, pamatęs tą dispensą, tik išsižiojo ir vėpso, kaip Indų dievas prieš Dr. Kapitoną ir nežino, ką sakyti. Visi jo planai vėjais eina ir "bedievi", kaip jis ir davatkos Dr. Kapitona papratė vadinti, negali priversti prie Romos prietarų. Pasikrapštė savo kudlas ir sako: Na, kad jau tu toks gudrus, tai ką jau daryti, aš neturiu galės pasipriešinti augštesnei dvasiškai valdžiai. Tavo viršus, tik kitiems nesakyk, kad taip galima.

Vestuvės buvo be jokių dieklių iškilnių, dalyvavo tik artimi draugai ir giminės jaunojo ir jaunosios. Gražiai pasilinksminė, jaunėji visus atsivėikino ir išvažiavo, rodos, į Niagara Falls, praleisti taip vadinamą "medaus mėnesį." Linkėtina linksmo, laimingo ir pavyzdingo gyvenimo.

Kaip "Blaivininkai" Blaiivybė Išpažįsta.

Sulenkėjusi šeimyna graboriaus Užumeckio šventė bene 25 metų sukaktuves apšvedimo. Žinoma, kaip lenkiška šeimyna, tad viskas lenkiškai ir įvyko. Dalyvavo vien tik kunigai ir špitolininkai, prie jų dar pora airišių advokatukų. Svečiai tiek įsimylėjo "blaiivybės" skystimėliu, kad pasidarė nuo karščio nepaprastas, didelis judėjimas. Pradėjo judėti netik svečiai, bet ir indai, kunigėliai tiek judėjimu buvo užimti, kad net su moteria iš svečių kaip nors per langą, tai net kitoje pusėje gatvės žmonės suduro nuo stiklų skambėjimo. Visi įkaušę gan

per miarą, tik poromis atsidurė šale esančiam garadžiuje - pašūreje, tai ten iki prašvitimui visas palėpes išlandė. Tiek daug su airišiais, jie prie to priprate, bet "blaiivybės" platintojams, kunigėliams lyg turėtų būti koku. Bet geros akys dumų nebijo, jie ir vėl paskui savo amata varo, keikia ir niekina inteligentią, net pasigugnodami.

Prietelis.

RACINE, WIS.

Šiomis dienomis į Raciną pirmą sykį atsibaladojo nepriklausantis prie patentuotų R. K. Kunigų korporacijos pasivadinę save ne prastu, bet misijonierium, Kriauciūnas. Rugsėjo 1 d. jam buvo surengė prakalbas ex-saliūncikai. Tas tamsybės apaštalas, ar, teisingiau sakant, munšaino bačka, savo kalboje agitavo, kad turėtų parapiją. Anot jo pareiškimų, girdi, be bažnyčios ir kunigų žmonės negali gyventi, nes kunigai su bažnyčia tvarką palaiko.

Rangydamosis, kraipydamasis, dar ir kriokdamas, kaip lig iš aukštybių gaudamas kokius įsakymus, bumbėjo visą vakarą ir nieko gero nepasakė, apat pajuokimo patentuotų kunigų, kaip jie veda parapijų reikalus. Gal but tukstantis metų atgal, kol dar žmonija nebuvo gana apsišvietus, tikdavo toks mokiniškas, bet dabar žiurinėiam iš šalies į tokį kalbėtoją ir klausant jo kalbos visų išreiškimų, koktu darosi. Mintis sako: na, argi tas sutvėrimas ant žemės negali rasti tinkamo tam laikui užsiėmimo ir būti naudinga vienutei, kaip visi protą turinti?

Ant rytojaus bastėsi po gričias, rinkdamas aukas. Matyt, surengimas prakalbų su įžanga 25c. padarė daug išlaidų, nes kelioliką ten buvo atsilankiusių. Aukus rinkdamas sakė, kad nashičiams renka, ir kad aukuotojai įtikinus, parodo iš tupinyčios suveltą popierą.

Tiek džiaugsmas, kad Racino lietuviai gan susipažinę su visais Romos viliguais ir jų neremia. Žinoma, kad neprivalo tą daryti.

Vaidyla.

CENTRAL FALLS, R. I.

Šilkų Audimo Darbai eina Gerai. Šis miesčiukas guli penkios mylios nuo Providence į šiaurę. Čia yra visokių išdirbysčių. Daugelis dirbtuvių stovi visai uždarytos, kai-kurios dirba 3-4 dienas savaitėje, išskyrus šilkų audinyčias, kurios dirba dienas ir naktis. Atvažiavus iš kitus darbus galima gauti. Uždirbti galima nuo 20 iki 35 dol. savaitėje.

Čionai yra visokių tautų žmonių, o daugiausia lenkų. Taipgi yra aplink 20 šeimynų ir keletas pavienių lietuvių. Didžiama jų taip lenkų kunigui įtikėję, kad net patys savęs bijosi. Mat lenkų kunigas lietuvius išvadino pagonais, tai šie mus lietuviai, bijodami, kad nepasilikų pagonais, kur tik dolerį sugriebė greičiau ir neša tam lenkų melagiui. Kai-kurie net langus papirko lenkų bažnyčiai, kurią čia statė keli metai atgal. Taipgi vaikus leidžia lenkų parapijos mokyklon. Tie vaikai visai lietuviškai nemoka kalbėti. Yra ir tokių lietuvių, su kuriais pradėjus kalbėti, pasirodo, kad ir jie stoja už Lietuvą, o savo kambarius vientik laiko išpuošę lenkų baltomis vištomis.

Tuo tarpu čionai nėra jokios lietuvių organizacijos. Mėnesis laiko man čionai atvažiavus ir pradėjus lietuvius įkalbinėti tvirti kokią lietuvių organizaci-

ją ir nurodžius jiems atskirai kiekvienos tautiečių organizacijų tikslą ir jų svarbumą, pasirodė daug pritarėjų tvirti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopą. Manoma, kad už poros savaitių viršminėtas tikslas bus galutinai atsiestas. **Ed. Čiočys.**

AMSTERDAM, N. Y.

Mus kolonijoje viena iš seniausių lietuviškų T. M. D. 144 kp., pagal savo išgalę veikia, kiek gali. Pereitą pavasarį, pasidarbavus nariams ir prijaučiant visuomenei, buvo surinkta nemažai knygų, kurios pasiekė Lietuvos kareivius ir dabar per laikraščius ir laiškus aciuoja už taip jiems malonią dovaną.

Paskutiniam susirinkime mus T. M. D. 144 kp. išgirdus atsišaukimą iš mus centro gerb. Valdybos raginantį stropiau veikti ir taipgi prisidėti finansiskai prie išleidimo gerų knygų, po trumpo apkalbėjimo vienbalsiai nutarė paaukuoti iš kasos \$15.00 gerų knygų išleidimui, ir taipgi visi nariai pasizadėjo daugiau narių kviest, kad prigulėtų prie garbingos organizacijos T. M. D. Del geresnių pasekmių liko išrinktos 2 lietuviškos organizatorėmis, kurios su mielu noru apsiėmė tą naudingą darbą varyti. Rengimo vakarų komisija pasizadėjo veikti atvėsus orui.

P. J. Lalas.

NAUGATUCK, CONN.

Toksai atsitikimas buvo rugsiučio 25 d. su gyvenašle M. A. ir saliuinku A. S. Saliuinkas varė M. A. nuo burdo, bet ta gyvenašle nenorėjo jo klausyti, tai A. S. pasakė savo moteri, kad ta gyvenašle nori su juo gyventi. A. S. moteris pradėjo rekti ir varyt gyvenašlę nuo burdo. Anoji nenorėjo klausyti, tai A. S. griebė ją į glėbį ir parvertė, o kaipo atsikėlė, tai griebė nuo stalo bliudą su karštais barščiais ir trenkė A. S. į smakaulę, tuo tas A. S. parvirto. Kitas burdingierius nusigando ir žiurėjo. Ir kad atsikėlė A. S. tai griebė vėl M. A. ir vėl partrenkė ant grindžių ir buldogas puolė ir apdraskė veidą M. A. Burdingierius A. L. nubėgo pas policmoną, kurs atėjęs nuvedė į lakupą tupėti belangėje per naktį, o ant rytojaus buvo teismas. Ji per naktį išstupėjus, ant rytojaus nenorėjo stoti į teismą ir paklausė policisto, kiek bus kaucijos. Liepė padėti 25 dolerius. Tai tuo padėjo ir nestojo į teismą, tai ta kaucija likosi. Tai matote, kaip tie akli žmonelės apsieina: atiduoda, kur nereikia savo uždirbtus centus! O kada buna renkamos aukos, tai nedavė nė vieno cento, ir sakydavus, kad nereikia tų Lietuvos buržujų remti, velyk Amerikos kapitalistus remia, o ne Lietuvą, kuri taipgi užvarginta.

Drutmedis.

ŽYDAI IR LENKŲ ARMİJA. (Tąsa nuo 2 pusl.).

Tuo pat moters gauna žinoti, kad netoli Sužėnų esą rasti 2 vyrų ir moters lavonai. Gavusios leidimą važiuoja jos jieskoti lavonų, bet neranda. Su jomis važiuoja ir karininkas Liteika su žandarų. Karininkas labai prijautęs moterims ir pats nutaręs jieskoti stovėjusius rugsiučio 30 d. sargyboje kareivius. Čia jis patiria, kad dariusis ankščiau tařdymą vyriausias žandaras tris dienas gėręs ir jokios revizijos bei tardymo nedaręs. Kar. Liteika tardęs visus skyrium, tačiau ir jam nieko nepavykė patirti.

Pagaliau per 8 savaites po nužudymo vienas kaimietis iš Dubinkų kaimo rado užkastą Koncembergaitės lavoną ir nugabeno jį į Vilnių. Tada buvę suareštuoti 2 kareiviai, stovėjusieji rugsiučio 30 d. sargyboje, ir žuokauskas, kurio triobioje buvę laikomi areštuotieji. Šie kalti-

namieji del kaltės neprisipažino ir buvę paliesti, nors vežėjas Akinis kareivius pripažino tuos pačius, kurie sulaike važiavusius rugsiučio 30 d.

Tada rados vienas ulonas, eskadrono raštininkas, Argerbergas, kurs žadėjo pasakyti visas to nužudymo smulkmenas, bet su sąlyga, kad jo pareiškimai bus paskelbti tikrai per teismą, kitaip eskadronė jį galį užmušti. Be to, jis pareiškė, kad toje byloje dalyvavusi ir "aukštesnioji valdžia" ir jeigu ją negalima esą patraukti atsakomybėn, tai jis tylėsias. Kai jam buvę įtikinta, kad atsakominga esanti ir aukštesnioji valdžia, jis papasakojes tokių dalykų: 1) vakmistras Šumanskis (kurs mirė ir kuriam buvusį suversta visa kaltė) toį žmogžudystėje nedalyvavo; 2) vyriausias kaltininkas ir vykdytojas buvęs vakmistras Karaznievič (neva rezertyras), kurs dabar tebėšas Griecėnų k., tačiau suimti jį nepavyksią, kadangi jis turįs su savim rankinę granatą ir kalbą, jog nudėsiąs kiekvieną "kas drįs" jį sulaiykiti; 3) vakmistras Karaznievič nėsąs dezertyras, nes Argerbergas kas mėnuo išmokąs jam su juo parašu algą. Dezertyro lapelis esąs kar. Maslovskio parašytas ir atiduotas raštinėn, bet jam, Argerbergui, esą įsakyta to lapelio į štabą nesiųsti; 4) mirusio vakmistro protokolas ir kvitai apie Azerl., Gr. ir Konceb. sulaiykymą ir kratą esą padirbti kar. Pac-Pomarnackio; 5) A. Gr. ir K. buvę sušaudyti ties plytnyčią netoli Sužėnų; 6) nužudymą įvykdė: a) vakm. Karaznievič; b) ulonai Mozovski ir Kucharčik. Nuo nužudytojų Karaznievič paėmęs pinigų. Griždamas iš žudynių Karaznievič sutikęs kar. Frenčkovskį, kuriam paaiškines, jog sušaudęs "žydus šnipus" ir radęs pinigų, ką turįs daryti toliau. Frenčkovski pataręs lavonus įmesti į ežerą, o pinigų pasidalinti. Karaznievič įsakęs kareiviams lavonus įmesti į ežerą, tačiau kareiviai teradę 2 lavonus: Kocenbergaitės buvusi tik sužeista ir nušliauzusi ligi šaltesiaus Paulavičiaus, kurs aprišęs žaidzas ir paguldęs į lovą. Ji buvusi silpna ir kalbėti negalėjusi. Tačiau kareiviai radę ją pas Paulavičių, išnešę ant pečių į mišką, išdurę žiauriausiai akis, sužeidę ir sušaudę. Apie visą tą žudymo istoriją žudytojai patys pasakoję ir apie ją žinojęs visas eskadronas.

Per Vedykas buvo suimti visi kaltininkai, be Karaznievičio ir Mozolovskio, kurių suimti nepavykė. Toliau buvo teismas ir nuteisti: 1) Kar. Maslovskis (esk. vadas) už kaltininkų slėpimą — pusė metų kalėjimo ir iš tarnybos pašalinimu, 2) Kar. -Pac-Pomarnackį (kilęs iš lenkų didžiunų ir turįs dvarų ties Vilniun) ir kar. Šimkievič — išmesti iš tarnybos be jokios bausmės, 3) Ulonai Frenčkovski ir Kucharčik už dalyvavimą nužudyme — 1 m. kalėjimo, atėmus teises.

Vyriausias kaltininkas Karaznievič, tarnaujās net tam pačiam eskadronė, tik svetima pavarde. Ulonas Argerbergas slapstās, bijodamas keršto. Sakoma, kad nužudytieji turėje ligi 1/2 mil. mokiečių markių.

Eina Vilniuje toksai žydų kalba laikraščių "Najer Morgen." Jis nesenaį įdėjo straipsnį apie tai, kaip lietuviai "naikina" Kaune žydus. Savo prasimanymus tas laikraštis taip redaguoja: "Šiandien atėjęs į redakciją žinomas žydų literatas pasakojo" ir t. t. Iš to "pasakojo" laikraštis daro išvadą, kad lietuviai veikiai visai išsmaugsią žydus ir kad žydams kuo greičiausia reikia dėtis su lenkais. O šit kaip tas pats laikraščių redaktorius aukščiau paminėta žmog-

žudystę, apie kurią jis turi smulkesnių žinių: 1920 m. gruodžio 30 d. raitelių sargyba ties lietuvių frontu netoli Sužėnų sušaudė 2 vyrus ir 1 moterį, kurie mėgino šmugliuoti prekes iš Kauno į Vilnių. Kaltininkai tuojau dezertavo, bet lauko teismas patraukė atsakomybėn 3 to eskadrono karininkus, kam jie apie tokių įvykių nepranešė tiesioginiai savo vyriausybei, ir to teismo sprendimu eskadrono vadas 1921. VI. 3. buvo nuteistas 3 mėn arešto. Gynėjas kreipėsi į generolą Želigovskį prašydamas sumažinti bausmę, remdamosi nuteistojo gerais darbais. Želigovskis gynėjo prašymą atmetė, pažymėdamas, kad del to nukentėtų geras lenko ir piliečio vardas. Lenkų kareivis, be mokėjimo laikyti rankoje šautuvą, turi dar gerbti teisę ir rupintis savo tautos garbe.

Tuo budu iš to parsidavėlio žydų laikraščio pranešimo kone išeina, kad buvo nukriaustas geras darbas pasižymėjęs heroingas "Strodkovos Litvos" gynėjas, lenkas, eskadrono vadas del kažin kokių 2 vyrų ir 1 moters," buvo žydai... Tikrai tik parsidavėliai Judos gali taip šuniškai svetimiems tarnauti!

Aprašęs aukščiau minėtąją žmogžudystę, žydų laikraštis "Tog" baigia: "Visa tai drauge ryškiausiai karakterizuoja jau ne tik "didvyrių" 13-tajį ulonų pulką su jo nepamirštamais karininkais, bet ir teisingumo saiką ir teismą, kurs pridengia panašius įvykius. Vieni žudo, kiti slepia, o treti už tai juos giria. Tokioj baloj, tarp tokių žmonių mums reikia gyventi!"

(Lietuva").

Paraginimas Lietuvos Atstovui.

Keturioliką Philadelphia's lietuvių draugijų reikalauja, idant Lietuvos Atstovas Amerikoje teiktųsi nors kiek savo veikluma parodyti ir informuoti lietuvišką visuomenę apie Lietuvos padėtį.

Kadangi nuo apleidimo J. Vileišio Lietuvos Atstovo vietą, ir kadangi užėmus naujam Lietuvos Atstovui eiti tas garbingas pareigas, apie Lietuvos politiką, o lygiai ir apie čion vietinę politiką su Amerikos valdžia, nieko, o nieko nesigirdi.

Kadangi per tą laiką, per porą mėnesių, buvo ir yra visokių gandų apie Lietuvos padėtį, o ypač paskutinėse dienose Amerikos spaudoje eina žinios, kad Lietuva padalinama į dvi dali ir kad Vilniaus miestas ir apelin kės pavadami lenkams. Kadangi tokios žinios neapsakomai erzina lietuvius, atima energiją, kelia neapykantą prieš vieni kitus, daro neužsitikėjimą Lietuvos valdžia ir daugelį kitokių kenkimų atjaučiama, ypač labai kenkia Liet. L. Bonų pardavinėjimui, o taipgi kenkia aukų rinkimui, na, o Lietuvos Atstovas tokioms žinioms einant, jokios akcijos nedaro, nieko nei lietuvių spaudą, nei veikėjų burelius, nei paskolos stotis neformuoja, o ypač, nieko, o nieko neatsako per Amerikos spaudą.

Todel Amerikos lietuviai neprivalo ilgiaus kėsti, nes tokios paskalos - žinios, kurias negalime žinoti, teisingos ar ne, daro begalo daug blėdies. Amerikos lietuviai turi jieskoti išėigos ir tamsių ukanų, kurios eina iš Lietuvos Atstovybės grabu tyliųjų. Turi jieskoti budų, atmainyti atstovą ar tvirti savo nuosavą tam tikrą informacijų biurą, jei jau Lietuvos Atstovybė Amerikoje nieko, o nieko ton linkmėn negali nuveikti.

Philadelphia's lietuviai, nenorėdami dabartiniu laiku daryti kokius priklumus, nenorėda-

mi leisti negerus gandus bei diskredituoti Lietuvos Atstovybės Amerikoje, išnešė žemiaus pri-segtą rezoluciją, kurios intalpa žemiaus telpa ir tuojaus tą pat vakarą pasiuntė Lietuvos Atstovui Amerikoje į Washington'ą, reikalaujant platesnių informacijų Lietuvos padėties šiame momente.

REZOLIUCIJA.

Jo Mylistai, p. V. Carneckui, Lietuvos Atstovui Amerikoje, Washington, D. C.

Mes, Philadelphia's lietuviai, laikytame viešame susirinkime rugsėjo 5 d., 1921 m., Lietuvių Muzikalėje Svetainėje, Allegheny Ave., ir Tilton St., Philadelphia, Pa., išnešėme sekančią rezoluciją:

KADANGI rugsėjo 1-mą ir 2-trą d., 1921 m. Amerikos spaudoje tilpo neaiškių žinių apie Lietuvą, ir

KADANGI tie pranešimai bei žinios įtaria, buk Lietuvos komisija vedanti derybas su lenkais Genevoje, sutiko padalinti Lietuvą į dvi dali, ir

KADANGI Vilnius ir jo teritorijos skiriama lenkų - Varšavos valdžios kontrolei, ir

KADANGI Lietuvos Atstovybė Amerikoje nieko Amerikos lietuvius apie tai neformuoja, Taigi lai buna NUTARTA, griežtai protestuoti prieš tokių rečiau lenkų reikalavimą ir Lietuvos valdžios sutikimą dalinti - skaldyti Lietuvą (jei tas yra teisybė), ir

Toliaus REIKALAUJAME, kad Lietuvos Atstovybė Amerikoje kuogreičiausiai mums apie tai praneštų. O jei tas teisybė, tad be jokio atidėliojimo Lietuvos Atstovybė Amerikoje lai šaukia visas lietuvių kolonijas Amerikoje griežtai protestuoti prieš Lietuvos skaldymą ir pavedimą lenkams.

Ši rezolucija vienbalsiai tapo priimta viešame susirinkime 14-kos Philadelphia's lietuvių draugysčių.

Susirinkimo pirmininkas,

Juozas Teleiša,

Susirinkimo raštininkas,

Juozas Ivanauskas.

3585 Salmon St.,

Philadelphia, Pa.

Ciepcikas:

ATSIMINIMAI ISGYVENIMO RUSIJOJE

(Tąsa).

Čia pat gryname ore visi ir nakvojom. Moterų aimanavimas, vaikų klykimas darė labai sunkaus išpuđio. Kad bent kiek nusiminciau ir nors laikinai pamirščiau savo nelaimes, nuėjau su keliais tremtiniais į stotį, kur buvo skelbiamas mitingas. Prie stoties prisirinko didelė minia žmonių. Kalbėjo vienas iš karių. Kalbėjo labai nenuosekliai. Visomis paskutinėmis dienomis įvykusiomis fronte, nelaimėmis kaltino lietuvius. Tai, sako, Lietuva mus pardavė: sakė, eisianti su mumis, o dabar drauge su lenkais puola mus. (Matyti, kalbėtojas laikė "pardavimu" nuginklavimą ir internavimą kai-kurių bolševikų kariuomenės dalių, prasiveržusių į Lietuvą). Rytojaus dieną pradėjome kraustyti iš platformos į miestą. Gubevakas paskyrė 2 bendru butu D. Maskvos g-vėję, Nr. 60 ir 64. Dauguma ten ir susikraustė; dalis gi — į privatinius butus, kurių, skubiai komisarams ir šiaip Tarybų tarnautojams evakuojantiems, daug atliekamų rasta. Gubevakas pats evakuodamas, išdavė mūsų ešelonus produktų 10-čiai dienų po 1/2 svaro duonos, 3 zol. druskos, 6 zol. cukraus diena. Ligi spalio m. 4-tos dienos Minskas visai ištuštėjo. Kelias dienas nei gyvo žmogaus negalima buvo matyti

gatvėse. Artinasi kovos. Minsko "obivateliai" laukė lenkų. Euvo paskalių, kad ryt-poryt jau busių Minske. Laukėm atmainų ir mes visi... Tik musų žydeliai, o drauge ir Minsko, labai drebėjo. Vietiniai pasakoję apie lenkus daug žiaurumų, taip ir neuostabu. Bet štai apie spalį 10-tą dieną pro musų langus pradundėjo vienas automobilis, paskui kitas... Iš pradžių, manėm, kad jau lenkai... Bet ne! grįžta komisari... O Minske jau ir Revkomas... Pasirodo, po Kaidanovu lenkai suturėti. Visos įstaigos dar nespėjo sugrįžti, kaip ir vėl kilo triukšmas. Minske pasirodė raudonarmiečių gaujos. Pradėjo plėšti žmones... Nuvilko gatvėje ir kelis musų tremtinius. Bet apskritai tremtinių mažai telietė. Buvo užėję ir į mano kambarį. Godulin-gai žvilktelėjo į mano kabančius ant sienos kailinius. Bet kada pasakiau, kad tremtinis, pasitenkino keliais papirosais, kuriuos aš noriai jiems padovanavau. Po Kaidanovu lenkai vėl sumušė rusus. Spalį 16-tą d., po nedidelio mušio ties pačiu Minsku, lenkai, poznaniečių pulkas su orkestru priešakyje, įėjo į Minską. Pirm kitų jojo ant grašaus balto arklio prancūzų artilerijos instruktorius— kapi-tonas. Lenkai sutiko miesto "obivatielių šukšmais "niech žyje Polska." Kitą jų dieną, 17-tą, lenkai vėl apleido Minską. Labai stebėjomės, del kurios priežasties tai įvyko, kad tą dieną jokių kautinių nebuvo. Paaiškėjo, kad Rygoje preliminarė sutartis jau lenkų-rusų pasirašyta tar 14-tą d., ir lenkai grįžta į tą poziciją, kurioje buvo 14-tą d., t. y., į Kaidavoną. Paskui lenkų pėšiom iškeliauo ir keli musų tremtinių. Buvo kalbų, kad Minskas pasiliksis neitralinėje zonoje. Kad čia bus plebiscitas. Plebiscito metu ginčijama teritoriją užims lietuvių kariuomenė... ir t. t. Nors ir malonus buvo paskutinis paskalas, bet sunku buvo juo tikėti. O kol-kas Minskas pasiliko be jokios valdžios.

Taip teko man išvyginti Minske viso labo virš 3-jų savaitių. Gyvenimo aplinkybės pasilikusių Minske tremtinių tapo visiškai nepakenčiamos. Bolševikams Minską apleidus, jų pinigų niekas nenorėjo imti. Be caro rublių tektų badu mirti. Tai gi kas jų neturėjo,—priverstas elgetauti buvo. Padėtį blogino kankinantis likimo neaiškumas. Iš kur laukt pagalbos? Kaip, vis delto, pasiekti kelionės tikslas? Ir emė tremtiniai imtis tokių priemonių. Už paskutinius pinigus, kuriuos vistiek reikėtų pasilikus pragyventi, arba pardavę brangesnių savo daiktų, kurie pinigų jau neturėjo,—tremtiniai samdė arklius ir vyko Vilniaus linkui.

Ištruko Dušios.

FELJETONAS.

Musų miestelyje yra pusėtinai apsigyvenusių lietuvių. Kaip visur, taip ir pas mus yra dušij namas, taip-gi ir ganytojas. Ganytojas netoks, kaip kitur. Jis atrodo gana puikiai: taip, kaip šiltas išvirtas "donucas" New Yorke. Jis yra ir gana gudrus. Paima dušias, susi-varo į sklepa, perskaito rezoliuciją prieš buvusį Lietuvos atstovą ir prieš valdininkus. Sušunka: matote, mielos dušios, kaip tie visi masonai nori suginti jus į tvankią vietą (mažytė dušia, sėdėdama sako: "mama, man atrodo, kad musų miste tvankesnės vietos nei nėra, kaip šis sklepas", — cit, vaikeli, klausyk, ką sako!") t. y., į pragarą, iš kurio nei už pinigus jau negalėsite išsipirkti. Visos dušios atsi-

dūsta, nusišluosto nosis ir laukia, ką toliaus sakys. Ganytojas išriečia sprandą, pasistiepia ant kojų pirštų ir šuktelėja: tai kad apsigynus, mes, t. y., jus ir aš, išnešime rezoliuciją ir patalpšime musų organe. Ar sutinkate? Septyni kunai ir penki mažiukai kuneliai, apart ganytojo, sudaro dvyliką pilnų dušių. Sušuko vienu balsu: "Išnešti!" Tai berašydamos rezoliucijos protokolus ir kitus paibelius daug sugaišo laiko ir nei nepamatė, kaip ištruko dušių burelis. Turėjo ir globėja. Bet tas globėjas, vardu Jurgis, iš pašaukimo kareivis ir-gi visą laiką pakabinęs savo "dziubą" žiopsėjo, žiurėdamas, kaip ganytojas pleškino rezoliucijas. Na ir tas pulkas ištrukusių iš ganytojaus prieglobščio nutarė pasikviesti tokį žmogų, kuris nebijo nė pragaro, nė dangaus teismo, nes mat pats yra advokatas. Nusiminė musų ganytojas, nes gerai žino, jogei negalės pakviestojų žmogaus įskusti dangaus

teismui. Mat, kaip advokatas, gali pats apsiginti. Vieną gražų nedėdienį, kaip paprastai, nukiaušinau ant "sumos". Už valandėš prasidėjo pamokslas. Ganytojas graudino dušias. Taip-gi apgailestavo ištrukusių dušių. Dušios ir-gi susigraudino, nes buvo galima patėmyti, kaip šluostė nuo nosies ašaras. Ištrukusioms dušioms sakė: "Buvau aš jusų ganytojas per keletą metų, vežiau kai-kurių pinigų į Lietuvą, kurių mažai kas gavo parėgėti, o dabar kur jus nuėjo-te?.. Ar jau nėra kalbėtojų?! Juk reikia manęs paklausti, aš bučiau jums davęs. Dar galite atšaukti savo padarytą klaidą." Bet veltui šauksmas buvo. Dušios laukia paskirtos dienos, o ganytojaus nei klausyt neklausė. Ganytojas taip susijudinęs, kad negali nei nakintis miegoti. Tankiai prie šėpukės ir slopina savo nervus. Ganė ir praganė dušių burį. Ištruko, negi pagausi... **Senasai Krivė.**

Kišianius tuščias, čėverykai nuplyšo, parapijos skolininkai ramumo neduoda, vyskupas ir-gi laukia, nors gyvas į žemę lisk, o vyčiai su davatkomis, net ir jo suorganizuoti katalikiški laikraščiai, nieko neduoda. Bėda!

Bet vieną naktį atsilankė dvasia šventa ir jam įkvėpė gerą mintį: Dabar eina Lietuvos paskola, tai pinigų bus, o paskolos stotyje bosauja "geras katalikas," kurs anais metais ardė Centralinio Komiteto skyrius, tad verta pasinaudoti gera proga. Pas jį butų galima netik kad uždirbti, bet dar ir masažo pasimokinti ir paskui liktis "daktaru." Nejaugi tik toki Bučiai, Maliauskai, Purickiai, Wilimai ir kiti toki, gali liktis daktarais?

Ir kunigas Fabijonas Kemešis taip padarė: Spjovė ant "tarnavimo Dievui," ant "brolystės Kristuje," spjovė ant parapijos, ir nudardėjo į New Yorką, ir likosi Bielskio raštininkėliu. Kaip Lietuvos paskolos darbas pasibaigs, jis pas Bielskį pasimokins masažavimo, ir paskui abudu budami "daktarais," pelnys sau duonutę blauzdų braukymu, parodant, kad ir ne kunigaujant galima gyventi. Mat, aplinkybės visko išmokina. **Pax Vobiscum.**

TIESI KELIONE LIETUVON
 Necludant Lenkų Koridoriaus.
 Laivakortės į Piliavą pas Karaliaučių \$135.00
 Į Klaipėdą per Hamburgą \$107.20, o į Liepoją \$145.00
 Keturi laivai išplaukia kas savaitė. War tax \$5.00. Bagažai eina sykiu dovanai. Pasai \$10.00. Pinigai stūčiami per bankas ir telegramu žemiausiu kursu.
 Keliavimui pasitinkami ant dypų, aprūpinami jų bagažai ir apmokėjimas "Income Tax", gera nakvynė ir palydėjimas ant laivų. Rašydami pridėkite 2 centų stampa.
P. MIKOLAINIO AGENTURA,
 53 Hudson Avenue, Brooklyn, New York.

VISUOMENEI SVARBU!
 Visi reikalaukite "VANAGO" No. 12, kuriame rasite iš korto dokumentus, aiškiai parodančius, kur J. S. Vasiliauskas pa-ėjo Susivienijimo L. R. K. A. 40,000 dolerių.
 O kituose "VANAGO" N. N. rasite dar žingėdesnių dalykų!—
 "VANAGO" kaina 2 dol. metams, 1 dol. pusei metų ir 15c. N. Reikia užsimokėti iškalno. Gausi "VANAGA" po du kartu į mėnesį. Rašyk:
 "VANAGAS,"
 R. F. D. 24, Box 109, So. Akron, Ohio.

ATLAS CLOTHING CORPORATION
 Didžiausia ir garsiausia išdirbystė visokios rūšies rūbų Naujoj Anglijoj. Musų išdirbimas yra kuogeriausias ir prekės visiems prieinamos. Norėdami siutų, spring - o-verkotų, arba reinkotų, kreipkitės pas mus, o busite užganėdinti. Musų ofisas ir dirbtuvė yra ant
 343 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.
 (2-ros ir 3-čios lubos).

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS IZDININKO ATSKAITA
 Balandis, Gegužis ir Birželis, 19291 m.

JEIGOS:

Mėn. D. Kp. No.	Iš kur	Įsirašy-mai ir mėn.	Au-ku.	Už knyg.	Vi-mai so.
Bal. 21	68 Detroit, Mich.	13.00	—	—	\$13.00
" "	47 Cleveland, Ohio	15.00	—	—	15.00
" "	150 Haverhill, Mass.	24.00	—	—	24.00
" "	52 Rochester, N. Y.	9.00	—	—	9.00
" "	20 Cleveland, Ohio	35.50	—	—	35.50
" "	— "Vienybė Liet."	—	—	\$23.28	23.28
" "	22 Chicago, Ill.	11.75	—	—	11.75
" "	16 Easthampton, Mass.	7.00	—	—	7.00
Geg. 7	81 Boston, Mass.	6.00	—	—	6.00
" "	— J. Kalvaitis	1.00	.25	—	1.25
" "	20 Cleveland, Ohio.	—	—	6.00	6.00
" "	61 Dayton, Ohio.	7.50	—	—	7.50
" "	17 54 Ansonia, Conn.	—	—	25.00	25.00
" "	28 Chicago, Ill.	13.00	—	—	13.00
" "	23 N. Britain, Conn.	23.00	—	—	23.00
" "	22 Chicago, Ill.	53.25	—	ž.9.00	62.25
" "	— Ramanaukas Iš-jiekti palikimai.	—	—	—	699.00
Birž. 21	— "Dirva", Clevel. O.	—	—	24.40	24.40
" "	80 Sioux City, Iowa	10.00	—	—	10.00
" "	44 Brooklyn, N. Y.	16.30	—	—	16.30
" "	— P. Baltutis, Chicago	—	—	72.55	72.55
" "	5 Waterbury, Conn.	40.25	—	—	40.25
" "	22 Chicago, Ill.	26.00	—	—	26.00
" "	61 Dayton, Ohio.	3.75	—	—	3.75
" "	29 111 Lynn, Mass.	16.25	—	—	16.25
" "	121 Racine, Wis.	16.00	5.81	—	21.81
" "	— Bėgančių reikalų fondo nuošimčių	—	—	—	9.60
" "	— Gelž. kapit. Skyriaus nuošimčių	—	—	—	39.48
" "	— Už Liberty Bon. nuošimčių	—	—	—	21.25
					Viso \$1,283.17

ISEIGOS:

Bal. 4	M. Šalėiui už rankraštį "Lenk. Šamokslas"	\$150.00
" "	" J. Gedminui už rankraštį "Psich. Rankvedis" ..	100.00
" "	" "Nau-noms" už atspausdinimą "Lenk. Šamokslas 410.00	
" "	" P. Baltutis už perkraustymą knygų, etc.	139.76
" "	" B. M. Butkui už darbą prie perkraustymo knygų	25.00
" "	" J. D. Sekys kelionės, sugaištis ir kitos lėšos	29.28
" "	" Komitetui Vilniaus Atv. Remti aukų	10.00
Geg. 30	A. B. Strimaičiui alga už metus	50.00
" "	" A. B. Strimaičiui krasos ženkleliai, stationery	2.00
" "	" A. B. Strimaičiui už išjėkiojimą Ramanauksko palikimo, vertimas Testament, Notaro paliudy-jimai, kclionės ir sugaištis tuose reikaluose..	10.00
" "	" J. D. Sekys kelionės lėšos į Washington, D. C. Lietuvių susivažiavime ir kitos lėšos	62.16
" "	" Mainymas čekių svetimų valstijų	1.10
		Viso \$989.30

1. d. Balandžio turtas buvo	\$4,500.43
Trijų mėnesių įeigos	1283.17
	Viso \$5783.60
Trijų mėnesių įeigos	989.30
T. M. D. ženklelių išleista 9 ženkleliai	13.50
	Viso \$1002.80

1. d. Liepos T. M. D. turtas	\$4780.80
Geležinis Kapitalas	2815.77
Liberty Bonais	1000.00
Bėgančių reikalų fondas	1420.02
T. M. D. ženklelių 30 po \$1.50	45.00
1. d. Liepos tikrasai turtas	\$4780.80
	A. B. STRIMAITIS,
	Tėvynės Mylėtojų Draugijos Iždininkas.

Lietuviška Aptieka
 Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.
 Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptinių ligų ir geriausių patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausias daktarus per telefoną visai uždyką.
H. CABITT,
 100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Tik Iki Spalio 1-mos.
 Ilgai lauktos "KANKLES" vėl pradeda kankliuoti. Šį metų komp. MIKAS PETRAUSKAS leidžia netik šių metų "kankles", bet ir visų keturių praeitų metų bus naujai peržiūrėtos ir viena knyga-šasiuvinis išleista. Dabar jų kaina 3 dol., o kaip tik apleis spaudą (iki Spalio 1-mai dienai) bus "Kanklių" kaina 6 dol. "Sandara" priima prenumeratą. Siųsk tučaus TRIS dol. io antrašu:
"SANDARA,"
 327 E Street, So. Boston, Mass.

"LIETUVOS UKININKAS"
 Šią savaitę "Sandaros" Administracija gavo pluoštą laikraščių iš Kauno, kaip va:
"LIETUVOS UKININKO" vėliausius numerius.
 Šiuose numeruose randasi labai daug svarbių žinių, kaip apie Steigiamąjį Seimą, taip ir apie visą Lietuvos padėtį. Patartina kiekvienam sandariečiui įsigyti šiuos numerius. Parsiduoda po 10c. vienas, kas padengia pašto lėšas. Taigi patartina sandariečiams užsirašyti "Lietuvos Ukininką", metams tik \$2.00, pinigus galite siųsti sekančių antrašu:
"SANDARA,"
 327 E Street, So. Boston, Mass.

Laiškai Lietuvon
 Kam rašyti laiškus Lietuvon ant prasto popiero, kadangi "Sandaros" Administracijoje galima gauti puikių laiškam popierių su gražiomis kvietkomis ir puikiausiomis eilėmis, kurias dabar atspausdinome. Kaip va:
LINKIU JUMI LAISVOS LIETUVOS; Į TE TYNĖ; MUSŲ VILNIUS; PASVEIKINIMAS (Lietuva Tėvynė Musu); ATMINIMAS LIETUVOS; SKUBĖKI LAIŠKELĮ; PAS GIMINES; PAS TĖVUS; PAS BROLĮ.
 Visi laiškai su naujausiomis eilėmis pasiduo-da po 5c., 12 už 50c. Daug imant duodame nuošimtį.
"SANDARA,"
 327 E Street, So. Boston, Mass.

BIZNIERIAMS GERIAUSIOS PASEKMĖS GARSINANTIES "SANDAROJE".
F. KLEIN L. HOFFMAN
Lietuviška Krautuvė
 BUFFALO FURNITURE STORE
 Furniture Repaired and Postering
 579 Grand Ave., Tel. Lib. 8515
 Home address: 23 Chadem St. NEW HAVEN, CONN.

Dr. Ignotas Stankus
 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
 Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
 Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
 " 1 " 3 P. M.
 " 7 " 8 P. M.
 Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

DR. J. C. LANDŽIUS - SEYMOUR
 LIETUVIS
 Gydytojas ir Chirurgas
 506 Broadway, S. Boston, Mass

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
 Galima susikalbėti ir lietuviškai
 Ofiso valandos:
 Rytis iki 9 val.
 Po pietų 1 iki 3
 Vakaris 6 iki 9.
 536 Broadway, So. Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh
 (Jakimavičius)
 Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
 509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
 Telephone South Boston 502

Dr. Tessmer
 DENTISTAS
 306 Main St., Worcester, Mass.
 viršui "Iver Johnson" kautuvės
 Patyres dentistas, prieina-mos kainos. Atdara subatoms po pietu. Nedeliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310

H. S. Stone O.D.
 Akiu Specijalistas.
 399a Broadway,
 Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

Vietos žinios.

KOMUNISTŲ DIKTATURA
PRIEŠ LIETUVOS MO-
KYKLAS.

Rugsėjo 4 d. D. L. K. Vytauto draugija svarstė Simano Daukanto Mokyklos raportą, kurį išdavė piliečiai Putauskas ir Mickevičius. Iš raporto pasirodė, kad mokykla buvo vedama tvarkingai ir naudos turėjo vaikams daugiau, negu bažnytinėje mokykloje. Komitetas pasakė, kad vasarinis sezonas jau pabaigtas ir manoma ant žiemos pradėti vaikus mokytį teatro. Mokys p-lė Z. Puišiuotė. Išdavus raportus, komisijai buvo duoti keli klausimai: Kas buvo mokytojai? kiek mokėjo mokytojams? kiek turėjo pinigų? Komisija atsakė, kad mokytojais buvo S. Michelsonas, "Keleivio" redaktorius, V.J. Šliakys, "Sandaros" redaktorius ir p-lė Z. Puišiuotė. Mokytojams mokėjo po \$2.00 į dieną arba 10.00 į savaitę. Kiek turėjo pinigų: kiek jų surinko ir kiek išleido, gausite sekančiame susirinkime nuo S. D. Mokyklos pilnas apyskaitas finansų stovio. Išsklause komisijos raportą, nariai kalbėdami išsireiškė už palaikymą komisijos S. D. Draugijos, kiti reikalavo perrinkti komisiją. Prieš pat balsavimą komunistas pirmininkas, N. Januška, bijodamas, kad nariai nepalikyt komisiją ant toliaus, paėmė balsą eimė nurodinėti S. D. Mokyklos "klaidas" (ir duduodamas su-prasti savo plauko narius), kad S. D. M. remti nėra galima delto, kad ten mokytojų buvo ir yra S. Michelsonas, "Keleivio" redaktorius. Michelsonas esąs provokatorius, lenkbernis, darbo žmonių priešas, turtuolis, apsi-pylęs auksu, vertės \$50,000 ir neturėjo gėdos nei sąžinės imti nuo skurdžių žmonių po 2.00 už lenkiją; Michelsonas nėra niekur aukojęs — nei Lietuvai, nei darbo žmonių reikalams, pūrinas politikierius, kaip galėjo, girdi, buti, toks purvinas žmogus mokytojum. Prašau draugų, sako, kad butų atšauktas komitetas iš S. D. M." Po pirmi-ninko tokio spyciaus aš daviau į-nesimą, kad atšaukti komiteto nėra reikalo delto, kad užtenka tik pastatyti išlygą S. D. M., kad daugiau nebūtų mokytojų Michelsonas, kurs sulig jusų nuro-dymų, nėra tinkamas. Tuo pa-čiu sykiu daviau klausimą pir-mininkui ir visiems nariams: ką turite prieš pilietį V. J. Šlia-kį ir p-lę Z. Puišiuotę? Po ma-ņes dar keli nariai kalbėjo ir iš-sireiškė prieš Michelsoną, bet sykiu vis norėjo perrinkti ko-misiją. Atbėgęs komunistų kalbėtojas M. Plepis tuojau gau-na balsą ir nurodinėja, kad tai mokykla pinigų nereikia duoti, ten politikierių gauja, kuri iš-naudoja žmones. Taipgi Plepis prieš Michelsoną sako, kad Michelsonui nerupi mokykla lietu-vių, jis su moteria ir vaikais lenkiškai kalba ir angliškai, tai, esą, butų apsurdas tokį žmogų turėti už mokytoją lietuviams, reikalaujam, sako, kad atšaukti komiteta.

Pirmininkas da sykį kalba, sa-kydamas, kad jis buvęs priešin-gas tokioms mokykloms, kur yra mokinama patriotizmo, mes, sako, žinome, kad tokiose mo-kyklose vaikus išmokina streik-laužiavimo, žmones šaudyti; jei-gu norit, sako, kad darbininkų kraujas lietuš, leiskit vaikus į tokias mokyklas, mums, esą ne-reikia tokių mokyklų, mes turim mokyklą 376 W. Broadway Mo-terų Progresyvio Sus. 13 kuopos, uždėk vaikus mokina, leis-kit ten; ta mūsų, darbo žmonių, mokykla nepatiko Michelsonui delto, kad negavo mokytojum. Draskė Michelsonas tą mūsų mokyklą, skundė valdžiai ir nu-

latos persekiojo darbininkus.

Aš antru kartu vėl klausiau, ką turi prieš šliakį ir p-lę Z. Puišiuotę? Januška nieko neat-sakė, paėmė pirmininko vietą. Vėliaus kiti komunistai, kalbė-dami, išsireiškė, kad p-lė Puišiuotė "to paties plauko, kaip ir Michelsonas."

V. Anesta pastebėjo Januš-kai, kad lietuvių mokyklose nėra mokinama šaudymo ir streik-laužiavimo, bet yra mokinama lietuvių rašliavos ir kalbos.

D. L. K. Vytauto valdybos paduotais faktais prieš S. D. Mokyklą, del draugystės gero, nutarta dižiama balsų atšaukti komiteta.

Man nunant valdybos nariu Vytauto Drg. ir gerai dalykus žinant apie S. D. M. ir girdint Januškos, Plepio ir kitų komu-nistų kalbas, pasirodė man ne-aškus dalykas. Aš nebuvau ir gal but nebūsiu su Michelsonu idėjos draugu ir mažai žinau apie jo darbus, tik čia kyla klau-simas, kuris turėtų apeiti kiek-vienam protaujanciam Vytauto Dr-jos nariui: Mes visi gerai ži-nome, kad "Keleivio" redaktori-us ir Vytauto dabartinę valdy-ba turėjo artimus rišius ir buvo vienos idėjos draugai su "pro-vokatorium" Michelsonu. Mes visi pamenam tuos laikus, kada su pagelba "keleivičių" Plepis, Januška ir kiti bolševikai su-ar-dė kelias prakalbas, kurias turėjo sandariečiai dėlei Lietu-vos reikalų, kada norėjo išneš-ti protestą prieš vyskupą Ka-revičių ir kun. Bartušką, tada Plepis su Michelsonu buvo vie-na ranka. Kada mes pradėjom rupintis Lietuvos respublika ir rinkti aukas dėlei Lietuvos, tai nevienu prakalba tas baisus Mi-chelsonas yra Januškos kompani-joje pasakęs prieš mūsų įsitiki-nimus. Šiandie girdint buvusius artimus Michelsono draugus, Janušką ir M. Plepį viešai vadi-nant provokatorium Michelsoną — turbūt jie žino. Mes tiek ži-nom, kad provokatorių mes ne-pakenciname, ir lietuvių tarpe jų neturi buti. Sako: Michelsonas draskė mūsų mokyklą, skundė valdžiai, niekur neaukojo, yra lenkbernis. Aš, remdamasis pasakytais žodžiais N. Januškos ir M. Plepio, drįstu duoti keletą klausimų viešai piliečiams S. Michelsonui: ar tiesa, kad Tamis-ta esi provokatorius, darbo žmo-nių persekiojotojas? ar tiesa, kad lenkbernis? ar tiesa, kad Tamista draskė Moterų Progr. Sus. 13 kuopos mokyklą ir skun-dė valdžiai? ar tiesa, kad budamas S. D. Mokyklos motytojum mokina vaikus žmones šaudyti, streiklaužianti, kad jie darbininkų kraują lietu užgaug?

Taipgi mes žinome, kad moky-tojum buvo pilietis V. J. Šliakys; butų malonu žinoti, ar mokynot vaikus viršminėtų dalykų? Mes, budami lietuviai, turim už prie-dermę remti lietuvių mokyklas. Vytautas nebuvo priešingas Lie-tuvos respublikai ir Lietuvos bo-nams ir lietuvių mokyklai. Šian-die mūsų draugija, kuri nešioja Vytauto vardą, yra priešinga mūsų Vytauto idėjai. Mūsų Ru-sijos garbintojai susipietę Vy-tauto draugijoje, vadindamiesi save darbo žmonių užtarėjai, kaipo bepartyviai ir vis kasdien vis daugiau prieš Lietuvos laudį eina varde Vytauto draugijos. Aš norėčiau žinoti, ar Lenino ir Trockio įstatai taip parodo, kad Rusija padarė taiką su lietuviais ir pripažino Lietuvą, ir pilnai ti-kiu, kad Rusijos komunistai taip nėra priešingi lietuvių mo-kykloms, kaip mūsų Bostono Trockio pasekėjai. Jie nepripa-žįsta Lietuvos, jie priešingi Lie-tuvos respublikai ir bonams, ką bekalbėti apie mokyklas! Mat ko susilaukėm komunistų dikta-turoje gyvendami Amerikoje! Ką kalbėti, kad tokie vadai val-dytų Lietuvą! Daro mums di-

delę gėda, kad keli komunistai pasislėpę po Vytauto draugijos vardu, persekioja mūsų prigim-tą kalbą ir juodina mūsų žmo-nes, kurie buvo mokytojais. Ar nelaikas butų nariams susipras-ti iš po komunistų jungo pasi-liuosuoti? Jeigu draugija yra bepartyviška, kaip jie ją vadina, tai aš reikalauju, kad butų taip ir tvarkoma. Jeigu neduoti, tai niekam neduoti. Jeigu rėmė sa-vo partijos reikalus iš mūsų išdo, kodel neremti Lietuvos val-stybę ir lietuvių mokyklos Ame-rikoje?

S. MOCKUS,

D. L. K. Vytauto D-jos Fin. Sekretorius.

"SANDAROS" REDAKTO-RIAUŠ PASARGA. Tiems pri-kaišiojantiems aš neturiu nieko ką nuo savęs pasakyti, nes jie patys žino, kad jie tik varinėja "purviną politiką" (jų pačių iš-sireiškimas). Lietuviškai gi vi-suomenei tiek turiau pasakyti, kad ji nesiduotų susivilioti tiems, kurie nesigėdi viešai be-sąžiningai daryti tokius prie-kaištus, į kuriuos jie patys neti-ki. Dori žmonės to nedaro — tai tik jezuitiška politika, paim-ta iš kito gašo. Aš į mokytojus nesiskverbiau, tik apsiėmiau ta-da, kad prirodė, jog neturi kito atsakančio mokytojo. Turint gana savo darbo, kas rytas pa-švesti laiką nuo 10 iki 12 val. (kas su prisirengimu atima be-veik visą pusę dienos), ir užtai paskui savo darbą vakarais ati-dirbti — vasaros karščiuose nėra taip labai viliojantis "džia-bas."

Kas link darymo vaikų, mokinant juos lietuviškai rašyti ir skaityti, nematau reikalo teisintis, nes ir menkiausio pro-to žmogus gali suprasti, kad skaitymas A, B, C nemokina "šaudyti darbininkus." Daugiau nieko nebūvo man pavesta mokyti, kaip tik lietuviškai rašyti ir skaityti. Kam kitam vaikai buvo per maži.

PRANEŠIMAS!

Gerbiami gabijiečiai ir gabi-jietės! Šiuomi pranešu, kad Dramos ir Muzikos D-jos "Ga-bijos" dainų repeticijos prasidės pėtnyčioje, rugsėjo 16 die-ną. Taipgi ir visą šios žiemos sezoną repeticijos bus laikomos pėtnyčioje, 7:30 v. v., Lietu-vių Salėje.

Taipgi, brangus jaunime! kur-ie mylite dainas ir muziką, my-lite dalyvauti lietuvių scenoje, dalyvauti lošime operų, — da-bar laikas stoti gabijiečių eilė-sna. Nes tuojaus pradėsime mo-kintis naują veikalą "Sugrįžo", kuris bus statomas lapkričio 26 dieną, š. m. Taipgi neužilgo pradėsime mokintis naujausią gerb. komp. M. Petrausko muzi-kališką farsą "Vaikas ar Mer-gaitė?", kuri bus statoma sausio 21 dieną, 1922 metų. Tat, my-lintieji Daile, stokite visi kaip vienas prie darbo.

D. ir M. D. "Gabijos"

Rašt. Matas Biekša.

L. M. Konservatorija šiuomi pareiškia, kad kas nori pradėti muzikoję lavintis, — dainavimo, kompozicijos, smuikos, piano ir t. t. — tegul apsilanko 769 Broad-way, S. B., Konservatorijos bu-veinėje, 17 d. šio mėnesio, t. y., šetadienyje bile dienos laike ir pasirenka sau tinkamiausią lek-cijos dieną ir valandą.

Už 10 lekcijų dainavimo ar kompozicijos — 15 dol.

Už 10 lekcijų piano, smuikos ir kitų instrumentų — 13 dol.

M. PETRAUSKAS.

SUSIRINKIMAS.

So. Bostono Lietuvių Koope-ratyvės Bendrijos akcionierių nepaprastas susirinkimas įvyks pėtnyčioje, rugsėjo 16 d., 8 val. vakare, Lietuvių Salėje, kertė E. ir Silver gat., South Boston. Visi akcionieriai prašomi šin-

sumanumas. O laikraštija it papirkta tyli! Galingas spau-dos žodis — minias judina, del-ko negalėtų pajudinti mūsų pe-nukšlus. Gana, sykį jau reikia atvirai priminti jo pilietišką priedermę link Tėvynės Lietu-vos!

Lietuva atgimus, bet be gal-vos. Lietuva ant savo kuno lip-do galvą "Lietuvos Universite-tą," bet jai truksta cemento, kad tvirtai ir drutai prikibtų. O toji medžiaga, tas cementas kainuoja didis pinigas; tukstan-čių reikia. Jų piksermėmis ir darbo žmogus neturi. Turi pramoninkas ir profesionalas aptiekorius, advokatas, inžinie-rius, daktaras, bankierius ir t. t. Kur jie dingę, kur jie yra? Laikraštis gali juos surasti.

Tad, gerb. redaktoriau, savo galingą plunksną pajieskok, — o Lietuvos jaunimas tau atidė-kuos, nes jo šandie Lietuvoje yra daugiau, negu 2,000, kurie neturi išteklius važiuoti užru-bežin įgiti profesijas, mokslo ša-ką. Turint gi savo tautos uni-versitetą, galėtų įgyti profesiją ir savo Tėvynei atsilyginti.

Tad darban savo galinga plunksna. Visuomenietis.

- 1) Konferencijos atidarymas;
2) Atstovų priėmimas;
3) Prezidiumo rinkimas:
a) Pirmininko,
b) Raštininko,
c) Pavaduotojo;
4) Pranešimas atstovų apie L. P. Sąjungos skyrių veikimą ir jų stovį;
5) Registracija Amerikos lie-tuvių;
6) Pranešimas atstovų apie L. P. Sąjungos skyrių veikimą ir jų stovį;
7) Organizavimas Lietuvių skyrių;
8) Organizavimas skautų;
9) Lietuvos Seimas;
10) Lietuvos politinė padėtis;
11) Lietuvos Laisvės Paskolos bonai ir Lietuvos Gynimo Pa-skola;
12) Išklausymas atstovų nuo ki-tų draugijų;
13) Ar pritari Waterburio Pro-gresyvių Dr-jų Sanryšio už-manytam šaukti susivažiavi-mui?
14) Ar pritari šaukti Amerikos Lietuvių visuotiną Seimą?
15) Rezoliucijų išnešimas;
16) Nauji inėšimai.

Viešai pažymėti principaliai klausimai svarstimi šioje kon-ferencijoje. Gal but, kad rasis ir kiti reikalingi, tinkami apkal-bėjimui.

Labai yra geistina, kad L. P. S-gos skyriai ir kitos draugijos atsiųstų kuodaugiausia atstovų.

Konfer. rengimo komisija:
K. Žibikas,
P. Mankus,
K. Pratapas.

PROFESIONALAMS.

Amerikos lietuvių laikraštija, ačiu Dievui, jau 30 metų tyli ir bijosi priminti mūsų profesio-nalus: advokatams, inžinieriams, daktarams, aptiekoriams, lygi-nai pramoninkams: bankie-riams, Real - estate' monams ir t. t. jų pilietiškas priedermes link Tėvynės Lietuvos. O vie-nok jie išimtinai gyvena tik iš lietuvių saujos. Visi yra pralo-bę ir kai kurie iš jų turi penkia-tukstantinį automobilį.

Neišpavydo aš jų pajieskau, bet Lietuva, kuri atgijo, kuri tvarkosi, kuri deda visas pastan-gas, kad taptų demokratiška žmonių valdoma valstybė, tai mums reikalingi profesionalai, pramoninkai, netik jų pinigai, bet jų energija, patyrimas ir

Gintaras Ir Jo Vertė.

Daugelis lietuvių nėra susipa-žinę ir nežino, kas tai yra Gin-taras. Gintaras yra tam tikra medega, suplauta Baltijos ju-rių, kuri savo malonių blizgėjimu ir gražumu daug pralenkia auk-są. Gintariniai koroliai ne tai, kad puošia moterų ir merginų veidą, bet sykiu ir apsaugo nuo daugelio ligų, kurios greitai kimba prie viso kuno. Kaip tai: getligė, šaltis ir kitoki šlakai arba spūgoai. Taipgi patarčia kiekvienai merginai arba mote-ri dēvėti gintarinius karolius. Aplaikiau tiesiog iš Lietuvos daugybę Gintarinių Karolių, ne-mokėdamas jokio muto, galėsiu pardavinėti visai nebrangiai, 375 Broadway, S. Boston, Mass.

P. VALUKONIS, (39)

NOTARAS

(Rejentas)

JONAS D. SEKYS,

101 Oak St., Lawrence, Mass.

Koki tik legališki popieriai ar dokumentai reikia padaryti ar užtvirtinti, tai čia tas viskas dū-roma su geriausiu rupestingumu ir už prieinamą kainą, kaip tai: visoki liudymai, daviernas-tys, pirkimo bylos, vekseliai, pa-sai ir t. t.

Išgaminuoju Akis Pritaikau Akinius

Galvos skaudėjimas ir kitoki negeistini apsišėikimai kuno tankiai paeina nuo nuvargusių akių. Duok savo akis išgaminuo-ti patyrušiam optometrui. Vienintelis lietuvis optometras (akių specialistas) Naujoje Anglijoje.

J. L. PAŠAKARNIS O. D.

Ofisas ir Gyvenimas:
377a Broadway, cor. E Street,
SO. BOSTON, MASS.

SKAITYK IR ŽINOSI.

Rugsėjo 2, 1921.

BALTIC STATES FIN. CORP.,
357 Broadway,

So. Boston, Mass.

GERB. TAMSTOS!

Mes galime pranešti, kad mu-sų kelionė buvo labai gera, mes galime Jums pasakyti širdingą ačiu ir kožnam laike mes pata-riam visiems, kad tik per Tam-stų įstaigą važiuotų.

Su tikra pagarba,
ALENA VARPUČINSKAITE,
BOX 442, Home 231a,
THOMAS, W. VA.

Svarbus Pranešimas.

So. Bostono ir Apieinkės Lietuviams.

Kad lietuvių Mašinistų ir Mecha-nikų Korp. 687 E. 5th St., S. Boston, Mass. atidarys mašinistų vakarinius kursus, kurie prasidės rugsėjo 6 d., 1921 m. ir tęsis visą žiemą po tris vakarus į sa-vaite: panedėliai, utarninkais ir ket-veigais. Tad brangus broliai Lietu-viai, nors daugelis mūsų yra susipa-žinę su mašinistų amatu, bet daug yra, kurie dar mažai apsipažinę. Tad da-bar yra geriausia proga tą atsiekti ir išmokti. Nenorime daug ką aiškin-ti, nes visi žinote, kad dabar siaučia bedarbė, bet mes nors mažus užsaky-mus gauname, bet tikimės, kad mo-kinius pilnai užganėdysime prasilavi-nime šio amato.

Tad kviečiame visus atsilankyti į virš paskirtą laiką, nes daug ko at-siekiate lietuvių pramonėje.

Su pagarba, (37).
LIETUVIŲ MAŠINISTŲ IR
MECHANIKŲ KORP.
DABARTINIS KOMITETAS.

TIKĖK KAD

Kiekvienas doleris išmokėtas random dingsta ant visados.

Čia paduodame skaitlinę kiek pinigų išmokama rendoms priskaitant 8 nuoš. pusmėciais. Tik pamislykite:

Rend. per mėn.	per 10 metų	per 15 metų	per 25 metus
Po \$15	\$2,418	\$4,281	\$10,310
" 18	2,901	5,138	12,372
" 20	3,224	5,709	13,747
" 25	4,030	7,136	17,183
" 30	4,836	8,563	20,620
" 40	6,448	11,418	27,494

Tai matote, kokią pelną namų savininkai padaro. Kodel-gi pačiam netaupyti? Pirk namą tuojau, tuomet nustosi mo-kėjęs rendą kitam. Nelauk nei vienos dienos! Ateik pas mus, o mes tamstai surasime tinkamą namą ir lengvimi išlygom. Namų turime visokių ir visur: Bostone ir apie-linkėje, taipgi ir ukij.

LITHUANIAN HOME BUILDERS CO., Inc.

REAL ESTATE

366 BROADWAY, Room 1, SO. BOSTON, MASS.
Tel. South Boston 1878-J.

DEL VISŲ!

Taisau visokius čeverykus vy-rų, moterų ir vaikų. Gali vaikš-čioti taip kad su naujais. Pada-rau stiprai ir gerai ir pigiai. Už-eikite del persitikrinimo. Vi-siems patogi užėiga, arti Lietu-vių salės.

P. BUTKEVIČIUS,

301 E St., So. Boston, Mass.

Puiki Lietuviška UŽEIGA

pas
ANTANĄ TAMULEVIČIŲ

300 Broadway, S. Boston Mass.